

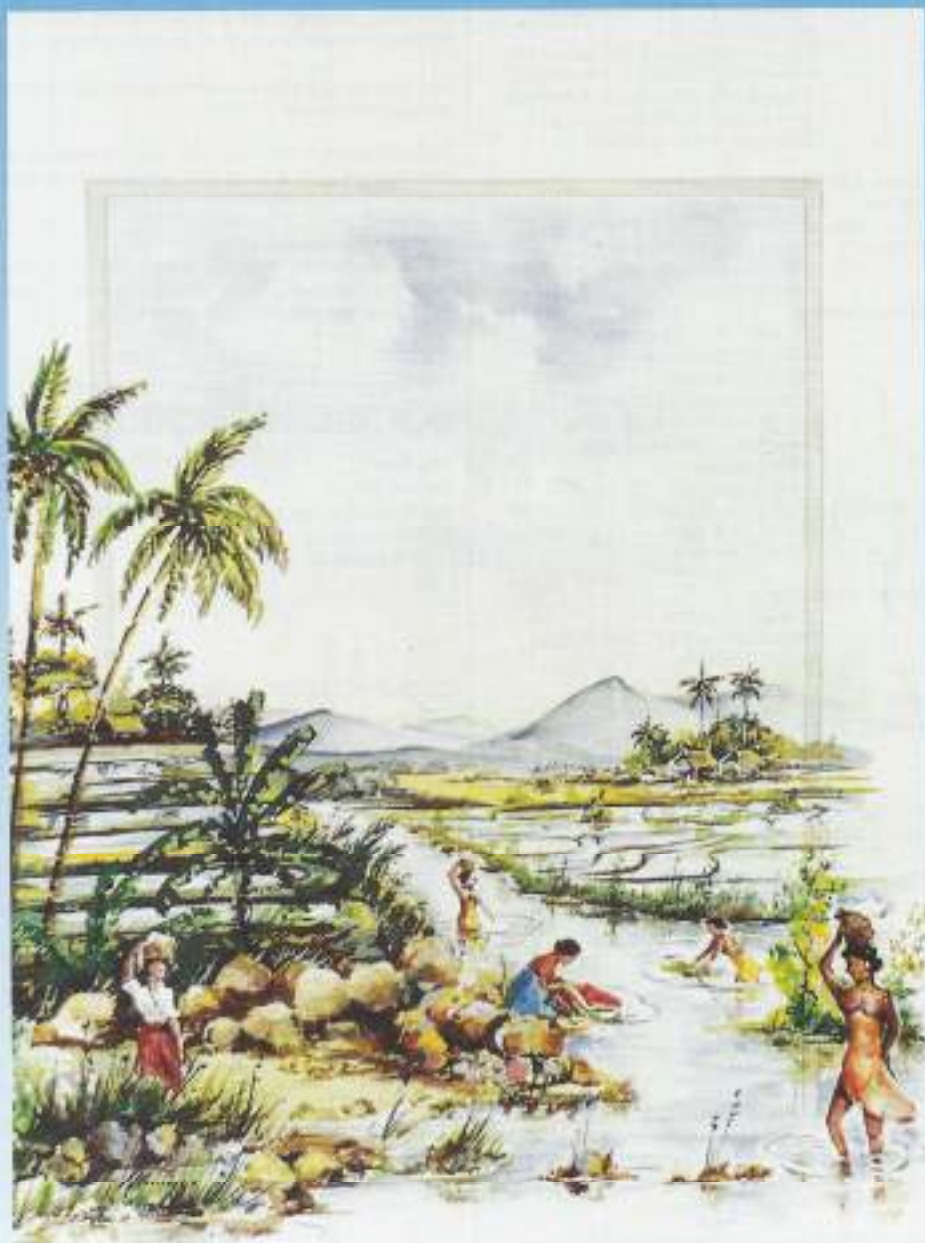
SOBAT

14e jaargang nr. 1 - februari 1999

nummer 63

VOMI

VERENIGING
OUD MILITAIREN
INDIËGANGERS

Om aan de veelvuldige vraag naar foto-prentbriefkaarten van het **Nationaal Indië-monument 1945-1962** in Roermond te kunnen voldoen heeft de stichting Nationaal Indië-monument 1945-1962 nu sets met vier verschillende prentbriefkaarten laten maken.

De kosten per set van vier foto's bedragen f 5,- eventueel bij toezending per post vermeerderd met f 1,60 aan porto. De prentbriefkaarten kunnen worden besteld bij het secretariaat van de stichting: Mauritslaan 1, 6074 AS Melick (tel. 0475-532094).

groepsreizen naar Indonesië voor de
Indië- en Nieuw Guinea-veteraan

Programma's naar West-, Midden- en Oost-Java, Zuid- en West Sumatra, de "Vogelkop", Jayapura (Hollandia), Biak en Merauke. Mogelijkheden tot verlenging naar Lombok, Bali of Sulawesi of Baliem vallei.

Wilt u een voorlichtingsmiddag bijwonen, nadere informatie of een compleet reisprogramma toegezonden krijgen? Bel ons tijdens kantooruren van maandag t/m vrijdag van 9 tot 17 uur. Vragen naar Alice Hughan, Richard v.d. Bel of naar Ans Fanggidaej-Jongkind.

Of reist u liever niet in groepsverband en toch verzorgd? Vraag dan naar onze brochure Indonesië "Van Sabang tot Merauke". Heeft u alleen een vliegticket nodig, dan kunt u daarvoor ook bij ons terecht.

Kantoor: Baden Powellweg 130 - 1069 LK Amsterdam
 Tel.: 020-619 93 77 / 619 93 96 Fax: 020-610 16 11

open ma. t/m vrij. 9-17 • Za. 10-14, Zaterdags telefonisch niet bereikbaar

SOBAT

Officieel orgaan van de
Vereniging Oud Militairen Indiëgangers

Raad van Advies

voorzitter: M.M. Bakker, rez. luitenant-kolonel der artillerie b.d.
leden: P. Beekholt, brigadegeneraal der fuseliers b.d.
H. Boschma, oud burgemeester
W. Epke, Ridder MWO, brigadegeneraal der infanterie b.d.
S.A. Lapré, Ridder MWO, kolonel der infanterie b.d.
J.A. Bucher, kolonel der cavalerie
Chef Staf 1 Divisie "7 December"
T.H.A. Rump, luitenant-kolonel van de Intendance Staf Inspecteur
Generaal der Krijgsmacht

Algemeen Bestuur

voorzitter: J. Dijkema
2e voorzitter: drs. T. Lentz
secretaris: G. Deerman, Brongers 68,
3068 PE Rotterdam, tel. 010-2800406
fax 010-2806553

penningmeester:

J.A. Broeder, Moeraslanden 8
5332 KW Steenwijk.
Tel.: 0521-515460
postbanknummer 42.38.388
banknummer 45.85.91.300 i.n.v.
Vereniging Oud Militairen
Indiëgangers
Rotterdam

alg. adjunct:

leden: C.L.W. van Housen
N. den Hollander
Victor C. Bridé

Ledenadministratie

N. den Hollander
Sethussstraat 210, 5345 LG Oss,
tel. 0412 635109

Sociale Commissie

voorzitter: V.C. Bridé,
Van Nijenrodestraat 117,
2597 RL Den Haag, tel. 070-3280532

Redactiecommissie

inhabducteur: L.C. Zéguers, Zoustrant 118, 6463
AE Keekrade, tel./fax 045-5454013
leden: R. Grit, Balloo 90, 9458 TD Balloo,
tel./fax 0592-241361
J. Zwaan, Lijpde 45, 1034 KN
Amsterdam, tel. 020-6319151

Boeken ter recensie zenden aan:

J. Zwaan,
Lijpde 45,
1034 KN Amsterdam

Correspondentie

- opgave nieuwe leden, adreswijzigingen, bericht van overlijden o.a. richten aan de secretaris van de vereniging waartoe men behoort - zie secretariaatsadressen onder "VERENIGINGSNIEUWS".
- zaken VOMI-Nederland betreffend richten aan de secretaris van het algemeen bestuur.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen in te korten en/of veranderingen aan te brengen of, zonder opgave van reden, niet te plaatsen.

De redactie kan niet aansprakelijk gesteld worden voor de inhoud van de geplaatste artikelen.

De artikelen geplaatst in dit blad behoeven niet noodzakelijk de mening van het algemeen bestuur weer te geven.

Overname van artikelen is toegestaan mits met bronvermelding.

Druk: Koninklijke De Swart

DOELSTELLINGEN

De vereniging heeft ten doel:

het behartigen van de ideële, materiële en immateriële belangen van Oud Militairen Indiëgangers, die bij de Nederlands Krijgsmacht in voormalig Nederlands Oost-Indië, respectievelijk Indonesië en Nieuw Guinea hebben gediend;

het behartigen van de belangen van de nogelaten betrekkingen van hen die als direct gevolg van militaire dienstverrichtingen om het leven kwamen of tengevolge daarvan invalide werden;

het herdenken van hen die gevallen zijn tijdens militaire dienstverrichtingen in voormalig Nederlands Oost-Indië respectievelijk Indonesië en Nieuw Guinea en/of aangrenzende zeegebieden, alsmede van hen die tijdens, door of tengevolge van krijgsgevangenschap, ziekte of ongevallen in of in door militaire dienst zijn overleden.

De vereniging tracht het gestelde doel te verwezenlijken los van elke partij-politieke richting, levensovertuiging of religie.

De vereniging staat open voor samenwerking, onder voorbehoud van zelfstandigheid, met verenigingen die zich op overeenkomstig terrein als de V.O.M.I. bewegen en aanverwante doelstellingen nastreven.

(artikel 2 van de statuten)

Het lidmaatschap staat open voor een ieder die in het voormalig Nederlands Oost-Indië/Indonesië en Nieuw Guinea in militaire dienst is geweest en voor weduwen van militairen die hieraan hebben voldaan.

SOCIALE COMMISSIE

Voorzitter

Victor C. Bridé
Van Nijenrodestraat 117
2597 RL Den Haag
tel. 07 073 28 05 32

stichting
verenigen
platform

aangetuigd bij

SOCIAAL COMMISSARISSEN

Groningen

voorzitter
Friesland
Hans N. Blom
Geuben Ypmastraat 13
8920 CP Roumou
tel. 05 14 52 21 07

Flevoland

Frits H.A.M. Franzen
Oevervriend 13
1356 EA Almere
tel. 03 6 5 31 80 72

Utrecht/Gooi

Eppo R. Schwaertman
Lohrerhof 77
1216 KR Hilversum
tel. 03 5 5 21 78 09

Overijssel

Jan Timmer
Vakariusstraat 87
7604 CP Almelo
tel. 05 46 81 94 36

Rivierland/ Oost Gelderland

Jo H.F. van Son
Nimrodstraat 113
6501 LE Nijmegen
tel. 024 3 55 76 64

Zuid-Holland Zuid

Gerard J. Binstier
Beviusstraat 25
3314 AP Dordrecht
tel. 078 6 13 25 72

Noord-Brabant Oost

Anton P. Pennings
Thurbeckestraat 101
5344 SM Oss
tel. 04 12 62 35 15

Drenthe

Jannis van Aa-Dijkstra
Schuttevaer 102
7808 GD Hoogeveen
tel. 05 28 27 61 98

Veluwe

Peter H.J. Habbergen
Beekencord 107
8172 AR Veenendaal
tel. 05 78 57 58 35

Zeeland

Tom Kooger
M. Coehoorngracht 44
4301 BT Vlissingen
tel. 01 18 46 30 08

Limburg

Harry J.A. Dols
Heerkensweg 49
6132 CL Sintard
tel. 04 6 4 52 13 16

Zuid-Holland Noord

Bob Verhoef
Beatrijdam 10
2751 XC Moerkapelle
tel. 07 9 5 83 16 37

Noord-Holland

Hen J. Hammen
Egalantierlaan 26
2013 KJ Haarlem
tel. 02 3 5 24 00 10

Noord-Brabant West vaant

Canada & USA

Gerard Ladderhof
149 Sandwell Drive
Oakville, Ont. Canada,
L6L 4P1
tel. 905/827-0215

FONDS SOCIALE ZORG

Beheerder

Leen van Eijk
Oost Kanaalweg 12A
2461 EP Ter Aar
tel. 0172 60 27 05

Assistent beheerder

Tibbe J. Goostra
A. van Heusdenstr. 15
2461 VJ Ter Aar
tel. 01 72 60 24 52

Propagandiste

Joyce P. Stamrod-van
Vark
Binnenhof 36
6715 DP Ede
tel. 0318 63 81 60

Onze activiteiten worden mede mogelijk gemaakt door de opbrengsten uit de Girokloterij en de Bankkloterij.

Uw deelname aan de Giro-, c.q. bankkloterij wordt daarom van harte aanbevolen.

Vereniging Oud Militairen Indiëgangers

- ingeschreven in de registers van de Kamer van Koophandel te Arnhem onder letter en nummer V 123191 -

Jaarcontributie minimaal f 30,00
Inclusief 6x per jaar "Sobat"

nummer 63 - 14e jaargang nr. 1
februari 1999

Bij de Voorplaat

Bij vele Indiëveteranen zal het beeld op de omslag van deze 'Sobat' nostalgische gevoelens oproepen. Een kali met wassende vrouwen, een vulkaanvormige berg op de achtergrond met wuivende palmen.

Een echt Indisch beeld.

Welke oud-Indiëganger zal zich deze tafereel uit zijn diensttijd in de tropen niet herinneren?

De baboes die aan een kali-oever de vaak zwaar bevulde tropenuniformen van de Nederlandse militairen op stenen in de rivier schoonwreven, beukten en sloegen. Steeds weer,

iedere dag, na zware patrouilles en andere doorzweette calamiteiten vond de soldaat zijn schone en gestreken kleren terug op zijn tampat. Alles leek des-

tijds zo gewoon, maar het was toch elke keer weer een blijk van trouw en toewijding. Laat ons deze vrouwen en meisjes nog steeds in bewondering en dankbaarheid gedenken, sobats.

Het baden en wassen door de inheemse bevolking, mannen zowel als vrouwen, in kali's en maertjes was in Indië een dagelijks weerkarand beeld, vertrouwd en gewoon. Het hoorde bij het leven en het landschap in de tropen, evenals de silhouetten van de bergen, uitgedoofde en soms nog werkende vulkanen, kampings, sawahs, palmbomen en wassende vrouwen.

eze aquarel, voorstellende het rustieke Indische gebeuren van alledag werd vervaardigd door Bram Konings, geboren in 1925, het bij alle oud-Indiëmilitairen van de roemrijke 7-december-divisie bekende geboortjaar van de dienstplichtigen dezer eenheid.

Konings zag het levenslicht in Eindhoven en woont nu in 's-Hertogenbosch (Kooikersweg 475, 5224 AV. Tel. 073-6213342).

Bram Konings was gedurende 28 jaren leraar aan een creatief centrum in 's-Hertogenbosch en medewerker van Arti-Palet en tekenstift te Alkmaar.

Deze reclame-decoratieschilder en tekenaar deed de redactie van 'Sobat' onder meer deze fraaie afbeelding van land en leven in Indië belangeloos toekomen, met de toestemming deze en andere aquarellen etc. te gebruiken als omslag-versiering van ons periodiek 'Sobat'.

Waarvoor onze dank Bram Konings. We hebben deze geste, gezien het vaak moeilijk is voor ieder nummer van 'Sobat' een passende foto of tekening te vinden, met grote erkentelijkheid aanvaard.

J. Zwaan

In memoriam

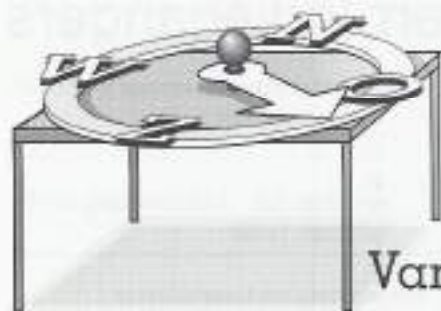
S.A. (Sjoerd) Lapré
R.M.W.O.

Ridder MWO
Kolonel b.d.
Lid van de Raad van
Advies van de VOMI.

Zo luidt de aankondiging in officiële en formele termen. Maar voor ons is het iets anders. Voor ons is het een grote vriend die zijn laatste reis heeft moeten aanvaarden. Bijna alle leden van de VOMI hebben hem wel meegemaakt. Hij was een soldaat en dus militant en dat is hij tot zijn dood toe gebleven. Niet zo maar een ijzervreter of een vechtjas, maar een man die zijn vaderland liefhad en bleef vechten voor de eer van de militairen die in zijn ogen voor een eerlijke en rechtvaardige zaak hadden gestreden, en waarvan velen daarvoor met hun leven hadden betaald.

In een persoonlijke opdracht geschreven in het boek over het Andjing Nica Bataljon staat het volgende: 'Indien U en Uw collega's destijds niet naar Ned. Indië waren gekomen hadden wij het daar nooit gered en zou dit stukje historie nooit schreven zijn.' In al zijn toespraken heeft hij de nadruk gelegd op dat feit, dat in zijn ogen te zeer werd vergeten. Hij was ons daar dankbaar voor en stak dat niet onder stoelen of banken. Dat wij werden vergeleken met SS-ers was voor hem dan ook onverteerbaar en hij liep voorop in de demonstratie in Leeuwarden bij het proces tegen de schrijver Gra Boomsma die dat had menen te mogen stellen. Hoe vank hebben wij niet moeten glimlachen als hij het woord vroeg in een vergadering en dan steevast begon met 'mijnheer de voorzitter, ik zal het kort houden'. Als hij dat zei kwam bij ons ook steevast de gedachte aan de subjectiviteit van de tijd. Voor Indië-veteranen was hij een vriend omdat hij hun belangen en eer verdedigde vanuit een diep gevoel voor recht en gerechtigheid. Hij was daarbij welhaast de personificatie van het begrip vaderlandsliefde. Zijn strijd tegen de onmenselijke behandeling van krijgsgevangenen en burgers door de Japanse bezetters was daardoor bepaald. Bewonderingswaardig was dat hij nimmer heeft afgelaten. Vasthoudendheid en vastberadenheid waren zijn wezenskenmerken. In de oorlog heeft een gevangene in een dodencel de woorden gekrast 'gerechtigheid zal wederkeren' en als wij aan Sjoerd terugdenken dat weten wij dat zijn leven en zijn strijd in dat teken hebben gestaan.

Kopij voor het volgende nummer inzenden vóór **22 februari a.s.**
S.v.p., zo mogelijk, eenzijdig getypt insturen met anderhalve of twee regels afstand.

Van de Bestuurstafel

Rechtsongelijkheid

Van één van de VOMI-leden ontvingen wij twee artikelen ter plaatsing in de 'Sobat', het ene artikel onder de naam "Niet te geloven" en het andere artikel onder de naam "Saving private Ryan". Beide artikelen hebben met elkaar gemeen dat zij gaan over de rechtsongelijkheid bij de toepassing van de wet, regelende de uitkering aan veteranen van de 1000 gulden.

Invijds hebben ook ambtenaren recht gekregen op deze vorm van 'erkenning', maar... een aantal veteranen vallen wederom uit de boot. Beide artikelen zijn door ons onder de aandacht gebracht van de Staatssecretaris van Defensie en de voorzitters van de Tweede Kamerfracties van de politieke partijen. Daarbij is aan allen gevraagd ons hun zinswijze ament het gestelde in deze artikelen te willen geven. Wij hopen voor het verschijnen van het april-nummer van 'Sobat' antwoord van hen te hebben ontvangen.

Hier volgen deze artikelen:

Niet te geloven

Deze uitdrukking wordt vaak gebruikt als het gaat om een realiteit die wij logisch en emotioneel niet kunnen bevatten.

Twee recente krantenberichten hebben dit gevoel weer eens bij ons opgeroepen. Het niet kunnen en toch moeten geloven van bepaalde gebeurtenissen. Gebeurtenissen die vaak te maken hebben met een wijze van denken die niet alleen niet de onze is maar die wij in de verste verte ook niet kunnen accepteren, laat staan waarderen. Het eerste berichtje ging over weduwen van gesneuvelde dienstmakers die men het recht othield op de uitkering van 1000 gulden omdat de gesneuvelde de pech had gehad zijn twee dienstjaren niet vol te maken. Het tweede berichtje ging over het feit

dat Marva-veteranen geen recht hebben op de 1000 gulden omdat zij "niet voor herhalingsoefeningen konden worden opgeroepen".

Laat mij beginnen met te stellen dat wij steeds hebben gemeend dat de 1000 gulden een erkenning was voor: "langdurig en onder moeilijke omstandigheden het vaderland "gediend te hebben voor een periode van twee jaar of meer als "militair of als gemilitariseerde in de periode tussen 1939 en 1962"

Deze omschrijving dekt naar mijn mening volledig hetgeen met de uitkering werd beoogd en die, naar wij kunnen beoordelen, ook is bevestigd door een uitspraak van de Arrondissementsrechtbank te Den Haag op 4 december jl. (Reg.nr. AWB 98/004460 WPMKLA).

Voor wat betreft de afwijzing van de weduwe van een gesneuvelde sobat menen wij een aparte regeling te moeten voorstellen die tegemoet komt aan deze 'onbarmhartigheid' of anders gezegd aan deze onbehoorlijke letterknechterij.

Voor wat betreft de Marva-veteranen zullen wij de regering moeten vragen wat er fout is aan onze benadering en welke motieven er aan ten grondslag kunnen liggen om groepen die aan deze omschrijving voldoen van de uitkering uit te sluiten.

Het niet of niet meer opgeroepen kunnen worden lijkt ons een niet te hantieren criterium. Afgekeurden kunnen ook niet meer worden opgeroepen. En wat te denken van de OVW-ers van de jaargangen die volgens de wet in 1945 zonder meer van de dienstplicht waren uitgesloten?

Mocht de wet onduidelijk zijn op dit punt dan zullen wij om meer duidelijkheid moeten vragen en dan zal er een aanvullende verklaring aangaande de definitie van rechthebbers moeten komen.

De zo zwakke verklaring als thans ge-

geven lijkt ons als veteranen ten eenen male onjuist en onmogelijk.

"Saving private Ryan"

Direct na de oorlog kwam er een film uit die ging over de 'Five Sullivans'. Dit is althans hetgeen heel vaag in mijn herinnering opkomt.

Ik hoop dat mijn herinnering mij daarmee niet al te zeer parten speelt. Het ging geloof ik om een vijftal broers die in de oorlog samen dienst namen bij de Amerikaanse marine en in de oorlog het leven lieten.

En onlangs is door Spielberg een film uitgebracht met de titel 'Saving private Ryan'.

In deze film ging het erom dat de Amerikaanse regering het niet wilde toestaan dat uit een gezin meerdere zonen de dood in de oorlog zouden vinden.

Een begrenzing van het te aanvaarden offer derhalve.

Deze laatste film start dus hoaks op de film van de Sullivan broers.

Hoewel de Amerikanen in de Tweede Wereldoorlog en ook in Vietnam veel soldaten hebben verloren hebben wij zelf kunnen ervaren dat, toen zij de Duitse grens overschreden, voor hen het uitgangspunt gold dat het beter was tien vijanden te doen sneuvelen dan één aan de eigen zijde. Elk vuur dat werd ontvangen werd dan ook meteen beantwoord door een barrage van tegenvuur en dat het liefst met zoveel mogelijk zware wapens.

Ook nu weer zijn de aanvallen op Irak geschied door een overmacht aan technisch materieel. Vooral door gebruik te maken van raketten en 'slimme bommen'.

De Amerikanen en de Engelsen hebben dan ook geen man verloren.

Zou dat wel het geval zijn geweest dan zou dat overigens bij de Amerikaanse bevolking slecht zijn gevallen.

Geen offers brengen in manschappen maar liever een overmaat aan materieel inzetten, dat zijn de uitgangspunten van een moderne oorlog, althans als het gaat om uitgangspunten van de Amerikanen.

Eigen leed vermijden of zoveel mogelijk verzachten. Aan dat uitgangspunt moest ik de laatste dagen vaak denken. Moeten wij ook niet denken aan het verzachten van het leed dat door offers voor het vaderland werd gebracht?

Waar gaat het om?

De 1000 gulden die aan veteranen is

toegekend als een erkenning voor "langdurig onder moeilijke omstandigheden onder de wapenen te zijn geweest" heeft toch de nodige vragen opgeroepen.

Het gaat hierbij om het begrip 'langdurig'. Dit is gedefinieerd als langer dan de normale in de wet verankerde maximale dienstplichtige diensttijd. Deze beperking is begrijpelijk omdat het voldoen aan de normale dienstplicht niet tot een bijzondere positie mag leiden. Er zouden dan ook teveel en mogelijk onterechte claims het gevolg kunnen zijn.

Het is natuurlijk duidelijk dat de begrenzing van twee jaar onbehagen en een zich achtergesteld voelen oproept bij die veteranen die wel naar Indië zijn gestuurd maar niet aan de twee jaar militaire dienst komen. Daar het hier gaat om dienstjaren en niet om pensioenjaren biedt een verwijzing naar de

dubbeltelling van tropenjaren geen soelaas.

Hoeveel begrip wij als VOMI ook hebben voor het als onredelijk ervaren van de afwijzing, vooral als men bijna twee jaren kan aantonen, hebben wij geen argumenten om dit te veranderen.

Elke trapsgewijze benadering heeft in zich dat er een erosie optreedt van redenen, maar daar kan in geen geval beroep op worden gedaan.

Wij zijn echter geneigd tot de opvatting dat in sommige situaties van de rigide eis van twee jaar afgeweken zal moeten kunnen worden en wel als het gaat om het bijzonder leed dat door het offer van de dienst aan het vaderland is gebracht.

Wij denken hierbij aan de weduwen van onze door vijandelijke acties of door ziekte achtergebleven kameraden. Wij denken hierbij ook aan de sobats

die door verwonding of ziekte voortijdig zijn teruggestuurd naar Nederland en de termijn van twee jaar door deze situatie niet hebben kunnen voltooien. Zou het onderdeel waarmee zij zijn uitgezonden of de kameraden die met hen zijn gegaan de termijn van twee jaar wel hebben volgemaakt, zou voor hen dan geen uitzondering kunnen worden gemaakt zodat zij alsnog voor de 1000 gulden in aanmerking zouden kunnen komen?

Zou hier een beroep op 'hardship' niet mogelijk gemaakt moeten worden of een discretionaire bevoegdheid van een onafhankelijke instantie?

De VOMI is bereid deze gevallen opnieuw aan te kaarten, dit niettegenstaande het feit dat de VOMI heeft aangegeven niet met extra eisen voor bepaalde groepen te zullen komen.

Brief aan de Staatssecretaris

Zijne Excellentie
de Staatssecretaris van Defensie

Plein 4, 2511 CR 's-Gravenhage
TL/9923, Rotterdam, 27 januari 1999.

Excellentie.

Het bericht dat de weduwe van gesneuvelde strijdmakkers niet in aanmerking zouden komen voor de eenmalige uitkering van 1000 gulden indien aan de eis van tenminste twee jaar in werkelijke dienst te zijn geweest niet is voldaan, heeft ons als bestuur van de VOMI ten zeerste verontrost. Wij hebben ons daarom tot de in het Parlement vertegenwoordigde fracties gewend met het verzoek hun mening dienaangaande te mogen vernemen.

In het antwoord dat wij van de fractie van de SGP ontvingen werd het volgende gesteld:

Ook ons zijn de schrijvende gevallen bekend van militairen die te vroeg sneuvelde of vanwege verwondingen vroegtijdig huiswaarts moesten keren. Voor hen was geen financieel blijk van erkenning. Wij hebben daarom gepleit voor een discretionaire bevoegdheid van de staatssecretaris van Defensie om in schrijvende gevallen niet naar de letter maar naar de geest van de wet te handelen. Staatssecretaris Van Hoof was van

mening dat het invoeren van een hardheidsclausule een moeizame weg is. De criteria wanneer wel en wanneer niet een uitkering toe te kennen worden dan onduidelijk. Aannemende dat in de door ons van de SGP ontvangen brief Uw opvattingen dienaangaande juist zijn weergegeven, zijn bij ons een tweetal vragen gerezen, t.w.:

a) Sinds wanneer is een moeizame weg een argument iets na te laten wat niet nagelaten mag worden? en

b) Is het argument dat de criteria een onduidelijkheid zouden scheppen niet een drogreden, aangezien het juist en duidelijk definiëren van de criteria elke onduidelijkheid zal kunnen en moeten voorkomen?

Naar onze mening kunnen criteria zowel positief als negatief worden gedefinieerd. Om zeker te zijn kan men zelfs rechthebbenden definiëren en vervolgens bepaalde criteria daar van uitsluiten.

Wij vragen ons dan ook af of de navolgende formulering niet iedere onduidelijkheid uitsluit: Tot echthebbenden ingevolge deze wet worden ook zij gerekend die niet voldoen aan het criterium van twee jaar of langer indien zij aan dit crite-

rium niet hebben kunnen voldoen omdat zij hetzij gesneuveld, hetzij gewond, hetzij wegens ziekte of wegens dringende familieomstandigheden hun diensttijd hebben afgebroken en voortijdig hebben moeten beëindigen. Als criterium voor hun diensttijd zal in deze gevallen worden gerekend de diensttijd die zij redelijkerwijze zouden hebben volbracht indien zich voornoemde omstandigheden niet zouden hebben voorgedaan.

Wellicht ten overvloede zij hierbij opgemerkt dat degenen die wegens strafrechtelijke of krijgstuuchtelijke vergripen hun diensttijd niet hebben volbracht hier niet onder vallen. Wij zouden het op zeer hoge prijs stellen indien U de wettelijke interpretatie van rechthebbenden, als hierboven aangegeven zou kunnen en willen aanvullen.

Met belangstelling zien wij Uw, naar wij hopen welwillende, reactie tegemoet.

Met gevoelens van de meeste hoogachting.

namens bestuur

VERENIGING OUD MILITAIRES
INDIË-GANGERS NEDERLAND

J. Dijkema
voorzitter

G.M. Determan
secretaris.

Onthulling Almeloos Indië-monument

Het was een sobere maar indrukwekkende bijeenkomst: de onthulling van het Indië-monument in het Hagenborghpark op 27 november jl. te Almelo.

Burgemeester M. Knip onthulde samen met de initiatiefnemers Rozeman en Ravers, beiden Indië-veteraan, de grote zwerfkeel met daarop een marmeren plaquette met de namen van 16 gesneuvelden uit Almelo tussen 1945 en 1949.

De drukbezochte plechtigheid werd bijgewoond door nabestaanden en familieleden, vertegenwoordigers van 7 December Divisie, o.a.

Generaal-majoor P. Striek en namens Band Oud Strijders Adjutant F. Willemsen, namens de Marine Kapitein ter Zee Faas en afgevaardigden van VOMI-Nederland en -Overijssel, F.I.M., 5-5 R.I., 1-11 R.I., 3-9 R.I. en opvallend veel jongeren.

"Dit monument doet meer dan alleen troost bieden aan betrokkenen", zei de burgemeester in zijn toespraak.

"Het vormt tevens de erkenning en dankbaarheid voor de inzet die Almeloese jongemannen destijds in een ver land gaven namens hun eigen natie. Want we mogen niet

vergeten dat in 1945 de oorlog voor veel Nederlandse gezinnen niet ophield."

Daarna las de heer Reinders (veteraan) een passend gedicht voor. Een trompettist van een muziekvereniging blies hierna 'The Last Post', waarna 1 minuut stilte. Daarna werd door een jong meisje,

Mieke Kienhuis, een zeer ontroerend gedicht voorgelezen, en werd besloten met een defilé langs het monument.

Tot slot van de plechtigheid luidden alle kerkklokken van de stad.

J.T. Almelo

Van de voorzitter

Waarde Sobats,

In deze eerste Sobat van 1999 meent het bestuur van VOMI Nederland zich met enkele opmerkingen tot U allen te moeten richten.

Uiteraard is het onze hoop en onze wens dat het U allen en de Uwen goed en voorspoedig mag gaan in dit pas begonnen jaar. Gelet op de leeftijd die wij allen hebben bereikt is de hoop dat U, en wij, allen gezond mogen blijven er één die wij in alle opzichten mogen koesteren.

Maar met een nieuw millennium in onze jaartelling in het vooruitzicht,

hopen en wensen wij evenzeer dat U ons bijstaat als wij de woorden van Winston Churchill, die hij bij zijn afscheid sprak, tot de onze maken, nl.:

"We are nearing the end of our journey, but we have still some services to render".

Het jaar 1999 zal naar de mening van het bestuur van VOMI Nederland een cruciaal jaar kunnen (en moeten) worden als het ons ernst is om zeker te stellen dat de sobats die wij in Indië hebben achtergelaten niet een vergeten groep zullen worden.

Continuïteit t.b.v. de huidige veteranen, met hopelijk meer eenheid dan

tot dusverre, maar ook een uitbouw t.b.v. nieuwe veteranen zullen ons bezig moeten houden.

Wij hebben Uw steun en Uw inzet daarbij dringend nodig. Laat het niet afweten. Wij rekenen op U. Dat daarbij voldaan zal worden aan een allereerste vereiste, namelijk een goede gezondheid van U en de Uwen is hetgeen wij U, in ons aller belang, ten eerste toewensen.

Namens het bestuur van VOMI Nederland,
J. Dijkema
Voorzitter

Opsporing verzocht

Van links naar rechts G. Uildriks, Pegel, Vos en W. Franken.

De sobats C. Oudman en G. Uildriks van het 1e Reg. 41e Afr. P.D.A., tijdens hun diensttijd ingedeeld bij de Luchtverpleging Cis, (een KNIL onderdeel) te Batavia met detachementen in Padang, Medan, Palembang, Semarang en Soerabaja, willen gaarne in contact komen met sobats uit die tijd, om indien mogelijk eens samen te komen ergens in het centrum van het land. Bijvoorbeeld in het Mil. Luchtvaartmuseum te Soesterberg. Reacties gaarne aan C. Oudman, 0592-344146 of G. Uildriks, 0592-459177.

Sobat John R. Brummelen en A.F. Deibel zijn op zoek naar Piet van der Plas, afkomstig uit Soest. In 1947 naar Indonesië vertrokken en begin 1950 terug naar Nederland gegaan. Piet van der Plas was werkzaam op het HKAG te Batavia. Reacties gaarne aan A.F. Deibel, Monteverdilaan 186, 8031 DW te Zwolle of aan John R. Brummelen, 15621 Beach Blvd, Space 48, Westminster, California, 92683, U.S.A.

Sobat Jacobus (Koon) Immers, waarschijnlijk woonachtig in Noord-Brabant, voorheen wonende in Vlaardingen en Delft, verbleef in 1949 - 1952 in Jakarta als chauffeur van Luitenant Ben van Dulmen-Krumpelman en maakte deel uit van de AAT, wordt gezocht door C. van der Welle, Tromplaan 96, 3342 TS te Hendrik Ido-Ambacht tel. 078-6812153.

Momenteel is een redactie-commissie onder leiding van Ben Loohuis (C-Cie) druk bezig om het wel en wee van de militairen van 5-4 R.I. te vermelden in het boek "De Grote Patrouille". Het gaat over het verblijf in Zuid- en Oost-Borneo, Zuid-Sumatra en Oost-Java. Het boek zal o.o.v.v. in april 1999 verschijnen en zal tijdens een reünie op 21 mei 1999 in Assen officieel worden gepresenteerd.

Helaas beschikken we niet over alle adressen van onze oud-collega's. Mocht u interesse in deze uitgave

hebben en heeft u kennis van adressen van sobats, stelt u zich dan in verbinding met: Jo de Jong, Merellaan 247, 3145 EJ Maassluis, tel. 010-5927796 of met Herman Piederiet, Esakkers 14, 9469 BD Annen, tel. 0592-271723. Het ligt in de bedoeling geïnteresseerden in april nader te informeren over de wijze van levering, prijs en nadere gegevens over de geplande reünie in Assen.

Wie kan sobat J.J. aan het Rot, op West- en Oost-Java gediend hebbende bij de 10e Gente Veldcompagnie, tegen een royale vergoeding helpen aan het boek 'Troepentransport naar Nederlandsch-Indië 1946-1950', geschreven door de oud C.O.T. mr.dr. H.A.G.J.P. van Hanwijck de Jonge, res.majoor KL h.d. Het boek is in 1981 uitgegeven door Unieboek B.V. te Bussum, 118 blz. ISBN 90-228-1862.4. Reacties graag aan: Amer 41, 8032 GL Zwolle, tel. 038-4536974.

De Reüniecommissie van de Staf 2e Inf.Brig. 1e Div. '7 Dec.' uit Poerwakarta is nog steeds op zoek naar vermiste namen en adressen van sobats die niet op de hoogte zijn van onze jaarlijkse reünie in september en het kwartaal Stafbladboekje dat aan de leden wordt toegezonden. Aanmeldingen zenden aan: Jaap van den Berg, Groningerplein 8, 8921 NL Leeuwarden, tel. 058-2126265. J.L. (Jo) Verwey, voormalig pelotons-

commandant bij 4-8 R.I., zoekt contact met Jan Hensen. Hij diende met Verwey in Engeland en Zuid-Laren en vertrok samen met hem als vaandrig bij 4-7 R.I. in februari 1947 met het troepenschip Johan van Oldenbarneveld naar Indië. Vermoedelijk belandde hij in Sumatra. Het adres van Jo Verwey luidt: 27 Southwell Drive - Don Mills - Toronto Ontario M3B 2N8 / Canada.

3-9 R.I.

Op woensdag 14 april 1999 houdt de A. Cie van 3-9 R.I., 7 Dec. Div., een reünie in de Joh. Postkazerne te Havelte.
Info.: W.E. Apol, De Hop 21,
9301 PL Roden, 050-5019325.

Tandheelkundige Dienst

De Veteranen Militair
Tandheelkundige Dienst 1945 - 1962
houden hun reünie op 6 maart 1999.
Dus even noteren.
Voor aanmelding of info:
Lindenhot 96, 5671 GV Nuenen.

4-7 R.I.

Op donderdag 22 april 1999 wordt de 11e reünie gehouden van 4-7 R.I., een bataljon der Grenadiers dat in de jaren 1947 - 1950 op Zuid-Sumatra heeft gediend, in de Gen. Maj. de Ruyter van Steveninck-kazerne te Oirschot. Diegenen, die in november geen brief hebben gehad en wel deel hebben uitgemaakt van genoemd onderdeel, worden verzocht zich alsnog te melden bij Fred van der Meer, Londenstr. 118, 2711 DE Zoetermeer.
Tel. 079-3415046.

Huzaren van Boreel

Het 1e Verkennings Regiment
Huzaren van Boreel houdt op vrijdag
26 maart 1999 de reünie in de
Bernhardkazerne te Amersfoort.
Aanvang: 13.30 uur.
Aanmelding tot 15 februari 1999.
Info. bij G. Alma, tel. 0229-214268 of bij
A. Olthuis, tel. 030-2880845.

4-10 RI

Op donderdag 29 april 1999 wordt de reünie voor 'De Stichting Veteranen 4-10 RI' gehouden in de Legerplaats 'DE HARKAMP'.
Inlichtingen te verkrijgen bij de secretaris:
A. Agema,
Boedijnhol 205,
1628 SJ Hoorn.
Tel. 0229-242798.

3e Bat. Gardereg. Grenadiers

Op 17 mei 1999 wordt een bataljonsreünie gehouden van het 3e Bat. Garderegiment Grenadiers in Schaarsbergen.
Heb je geen aanschrijving gekregen, maar wil je wel de reünie bijwonen, neem dan contact op met:
026-3118401 (na 07-03-1999, i.v.m. vakantie).
J. de Jong, Westervoort

Bataljon '6 Jagers' (421 RI-Indië)

Bataljonsreünie op donderdag 20 mei 1999 in de Oranjekazerne te Schaarsbergen.

Partners en weduwen zijn van harte welkom.

Bijdrage in de kosten (incl. koffie en maaltijd) f 15,- over te maken op rekening 67.67.10.972 (ING-bank, Helmond) t.n.v. F. Raymakers, 'Jagersreünie'.
Sluiting inschrijving: 21 maart a.s.
Info: 0492-524439 - F. Raymakers, Beethovenlaan 66, 5707 PW Helmond (voorzitter).
0412-646638 - J. v. Tilburg, Bernhardlaan 24, 5342 GG Oss (secretaris).
evt. M. Fokkert Sondervick 27 B, 5505 NA Veldhoven en B. Knottnerus, Paganinistraat 47, 5344 CM Oss.

Rijn-Cruise

Door de reünie-commissie van het 432e Bat. Inf. is een 7-daagse Rijn-Moezel-cruise gereserveerd van 23 okt. t/m 30 okt. 1999.
De kosten voor deze speciale bootreis voor veteranen en oud-militairen bedraagt per persoon f 545,- op basis van volpension met om 10.00 en 20.00 uur koffie en om 15.00 uur thee.
De kosten zijn exclusief verzekeringen en excursies. Daar er nog enkele plaatsen vrij zijn, is het nog mogelijk om u, als veteraan zijnde, zich voor deze bootreis aan te melden.

De voorlopige opgave kunt u zowel schriftelijk als telefonisch doen, echter wel vóór 15 maart 1999.
Hier geldt dus weer:
Wie het eerst komt, het eerst maakt.

Na de voorlopige aanmelding worden u de officiële inschrijfformulieren toegezonden.

Informatie en/of aanmelding bij de secretaris reünie-comm. van het 432e Bat. Inf., Ballou 90, 3458 TD Ballou.
Tel./Fax 0592-241361.

Zwaar

Willem Oostwoud, soldaat der 2e Divisie uit Genemuiden is in Indië omgekomen en Tom Conally heeft in de Amerikaanse Senaat het volle bedrag van 5.580 miljoen dollar voor Europa gevraagd. In Kampen verft de schipper van de "Neeltje" zijn roer en boven Mastenbroek buitelen de kieviters in hun lentespel.

Wij kennen Willem Oostwoud niet, maar in Genemuiden - zo stellen wij ons voor - zal hij gespeeld hebben aan het veer toen zonlicht en wind op het water tintelden, het riet fluisterde in de avond en lichten van Zwartsluis pinkelden boven de dijk. Voor zijn negentiende jaar hoorde hij waarschijnlijk nooit van Tandjoeng Karang, waar nu zijn graf ligt, onder de verre, besterde trophenhemel, die als een donkere wade de aarde dekt en haar verdriet.

Het leven is een vreemde zaak. Het spoelt over Willem Oostwoud heen met alle Conally's en de Marshallhulp, met het gezelschap van de Veiligheidsraad en de politieke weerberichten. In Genemuiden kent iedereen Willem en bij de troep in Tandjoeng Karang kenden de jongens hem. Maar dan houdt het op. Dan staan zijn naam en legernummer in de verlieslijst. Met Frits uit Odoorn en Henk uit Vlaardingen, met sergeant Wegerif uit Abcoude en de Indonesische soldaat Anoesba uit Kediri. Namen en nummers.

Wij vinden het leven dikwijls hard en ontoegankelijk. Om allerlei onafwendbare zaken, die rollen als stoomwalsen. Ook omdat jongens van Holland, weggevoerd van de blonde kust op verre afstand alleen staan en vallen en omdat wij in de krant schrijven en ministers resoluties aannemen. Omdat ds. Hilderling over Peniwin publiceert en wij doodgepraat worden.

Hollandse jongens staan op een eenzaam front, vetten hun geweren in en lopen patrouille. Tot er weer een schot valt ... en een mitrailleur ratelt. Groot is onze onmacht, zo groot, dat

er zelfs geen schreeuw van gewonde menselijkheid meer op gaat, geen roep meer naar gerechtigheid in de chaos, die gaapt achter het politieke praatspel.

Een schreeuw, enkel en alleen om Willem uit Genemuiden en Henk uit Vlaardingen, die op hun posten van plicht en gehoorzaamheid vielen.

Ingezonden door E. Stoffler,
IJsselmuider.

Onderstaand verhaal is destijds door een militair van de Noord-West Veluwe ingezonden aan de krant en was opgenomen in een toenmalig verschijnende "Wapenbroeder", met het verzoek om dit te plaatsen in de krant.

Drie doden...

"Het is twee uur in de nacht, wanneer het kamp wordt opgeschrikt uit de slaap. Van dichtbij klinken scherpe schoten. Als we buiten komen, is het vuur in alle hevigheid ontbrand. Aanvankelijk denken we aan een gevecht tussen een eigen patrouille, die nog in het terrein zit en de vijand, maar al gauw komen we achter de waarheid. Er wordt een aanval ondernomen op de stelling aan de Oostzijde van ons langgerekt kamp. Onder luid geschreeuw komt de aanvaller opzetten.

De patrouille, die de vijand op korte afstand voorbij ziet trekken, kan geen vuur uitbrengen, daar zij tegenover onze eigen troepen zit. Met lichtsignalen weet zij de tegenover haar zittende mensen van haar aanwezigheid op de hoogte te brengen en trekt daarna zo om, dat zij op de flank van de aanvallers komt.

Hier kan zij de vijand aanpakken. Terwijl een lichtbom de omgeving in een helder schijnsel zet, ratelen de mitrailleurs en stens van twee zijden over de sawah's waar de vijand, die tot vlak onder de stellingen is gekomen, de volle laag krijgt. Donderend slaan de mortierbommen tussen hen in.

Het vuur houdt op, de belager is afgeslagen.

Dan, plotseling, breekt aan de andere zijde van het kamp de hel los. Ook hier komt de bende onder uitstoten van allerlei onverstaanbare klanken opzetten. De wijze waarop de aanval wordt ingezet, duidt ongetwijfeld op de aanwezigheid van Jappen of Brits-Indiërs.

Snel rukt een versterking op naar het bedreigde punt. Lang en hevig wordt er geschoten. Dan, in het hevigst van het gevecht, komt hijgend de sergeant-majoor aanrennen:

"Hospitaalsoldaten naar voren! Snel, er is geen tijd te verliezen!"

Het ratelen en knetteren wordt minder, tot het geheel verstomt. In de verte ronkt een jeep en komt langzaam nader. In het donker van de nacht brengen wij eerbiedig onze groet. Driemaal rijdt hij zo deze tocht van de voorste stelling naar het getimproviseerde hospitaaltje. Dan staan wij bij de levenloze lichamen van drie onzer kameraden.

"Dum-dum!". Wat moet er van de zogenaamde "vrijheid" terecht komen, wanneer die bevochten wordt met zulke wapenen?

Volgens de later binnenvolgende berichten heeft de vijand zware verliezen. Onder de doden bevinden zich enkele Jappen.

Op ons appél missen we er drie. We zullen hen nooit vergeten. Zij gaven het hoogste wat zij konden geven, hun jonge leven".

Ingezonden door E. Stoffler,
IJsselmuider.

De kist

In de herfst en 's winters als het weer niet zo aantrekkelijk is om buiten te zijn, ben ik meestal met wat klusjes bezig in de schuur welke in de achtertuin staat. Voorzien van verwarming door middel van een houtkachel heb ik daar een prima accommodatie voor bezigheden binnenshuis. Nu heb ik de gewoonte om bruikbare onderdelen of andere spullen niet weg te gooien, maar te bewaren voor het geval ze nog eens van pas kunnen komen. Deze belanden dan in een kist welke onder de werkbank staat. Toen ik een tijdje terug een onderdeel van een oud model Torpedo remnaaf, wat nieuw niet meer verkrijgbaar was,

moest vervangen, werd uit de voorraad uit de kist het bewuste onderdeel opgedoken.

Al zoekende in de kist kwam het voorval weer in mijn herinnering terug hoe ik in het bezit van deze kist ben gekomen, nu al meer dan 50 jaar geleden. Het zal zo omstreeks sept.- okt. 1948 zijn geweest. Ons bataljon was gelegerd in Lahat en omgeving op Zuid-Sumatra. Nadat we met de 1e positionele actie in Pendopo en omgeving op de olievelden van de S.V.P.M. waren beland en daar een tijd hadden vertoefd, hadden we Lahat en omgeving overgenomen van 8 RS. Dankzij vakkundig opereren van onze voorgangers en intensieve patrouille-activiteit van ons bataljon, maakten we hier een rustige periode mee. Ook was het hier in Lahat en omgeving, gelegen op de uitlopers van het Boekit-Barisan gebergte, een stuk aangenamer dan op de broeierige hete en blubberige olievelden.

Op een namiddag had ik samen met mijn inmiddels overleden collega Jans, een patrouille weggebracht tot even voorbij kampong Tandjoenagoeng. Op de terugweg, net voorbij de kampong, voor een onoverzichtelijke bocht in de weg, kwam ons een man hard lopend tegemoet en heftig zwaaiend met zijn armen en druk gebarend. We stopten, paktten onze stenguns en sprongen uit de cabine. Op onze vraag wat er aan de hand was, antwoordde de man: "banjak keroesakan toean, grobak roesak". We lopen met hem mee en jawel, net door de bocht ligt een grobak midden op de weg, een wiel er af en dat er in stukken naast ligt, met een stapel planken, balken, atap en andere rotzooi.

Daarbij staat nog een man luid te gebaren, zichtbaar overstuur, en in de wegwijk een karbouw die het zaakje met een paar onschuldige ogen aankijkt. Op onze vraag hoe ze dit voor elkaar hebben gekregen en wat ze met die troep van plan zijn, krijgen we van de man die ons tegemoet liep te horen dat hij "Toekan Kajoe" is en een huis aan het afbreken is wat een eindje buiten de kampong stond en waar Japanners met slechte vrouwen hebben gewoond. Hij moet dit in opdracht van de Kapala kampong afbreken en in de kampong weer opbouwen. Zijn buurman is een tani en

helpt hem hierbij en zorgt voor het vervoer. Dit was de laatste rit, maar het vrachdje is te zwaar gebleken voor het gammele vervoermiddel. Er moest geruimd worden voor we er met de 3-tanner voorbij konden.

We besloten het hele zaakje op te laden en naar de plaats van bestemming te brengen, samen met de zichtbaar opgeluchte "compagnons" kregen we het zaakje met de kapotte grobak en al op de truck. Toekan Kajoe er bij en buurman tani met zijn karbouw mochten lopen. Zo leverden we de boel af op de plek waar de sloopwoning weer opgebouwd zou worden en het reeds gehaalde materiaal ook lag, keurig gesorteerd.

We wensten Toekan Kajoe succes en wilden onze weg vervolgen. Maar dat ging zo maar niet; we werden dringend gevraagd mee te gaan naar zijn huis, wat we dan maar deden. We werden voorgesteld aan vrouw en een zestal kinderen, het hele verhaal werd verteld en er werd ons meteen te drinken gegeven met een stuk papaja er bij. We mochten niet eerder gaan nadat zijn vrouw iets te eten voor ons had klaar gemaakt. Intussen kwam ook de buurman met zijn karbouw opdagen en liet Toekan Kajoe ons zijn bedrijf zien. Een ruimte met werkbank onder een afdak en een afgesloten ruimte voor materiaal en gereedschap. Behalve huizen bouwen maakte hij ook meubels en het bleek ons dat dit een vernuftig vakman was. Dit bracht

ons op het idee hem te vragen om voor ons elk een kist te maken om onze spullen in op te bergen. Tot dusver deed een munitekstijf hier voor dienst. Hij zou dit graag voor ons willen doen en als we hem de maten opgaven, zou hij dit voor elkaar maken. We tekenden met een stokje op de grond wat onze bedoeling was en spraken meteen af wanneer we ze op konden halen. Na van een heerlijke hap rijst met gebakken visjes en pisang goreng te hebben genoten vertrokken we weer richting Lahat. Op de afgesproken tijd zijn we onze kisten gaan halen. Van betalen wilde onze timmerman niet weten. Maar zo werkte dat bij ons niet. Onopvallend hebben we kans gezien zijn vrouw het geld te geven dat het ons waard was en na nog even bij het in opbouw zijnde sloophuis te hebben gekeken namen we afscheid van deze vriendelijke mensen.

De kist staat na al die jaren nog steeds onder de werkbank, keurig gemaakt van 1,5 cm dik hout door een timmerman ergens op Zuid-Sumatra, als één van de vele herinneringen aan een land en volk wat we hebben kunnen helpen door Orde en Vrede te scheppen in de chaos van hun toen op drift geslagen samenleving. Een volk waarmee we ons nog steeds verbonden voelen en levenslang in onze gedachtenwereld aanwezig zal blijven.

Waarvan acte,
I. de Jong, MT 4-1 R.I.

Rectificatie

In de SOBAT nr. 62 staan in de lijst "In memoriam" per abuis:
B. Molenbeek - Garijp en
H.J. Wansink - Eibergen

Door een grove vergissing mijnerzijds zijn deze mutaties per abuis terecht gekomen bij de overledenen. Gelukkig zijn de Heren Molenbeek en Wansink beide nog in blakende gezondheid en wij hopen ze nog lang in ons midden te mogen hebben. Mijn oprecht gemeente excuses voor deze ernstige fout.

Sorry,

V.B.

Koop en gebruik de nieuwe
V.O.M.I. sluitzegel

(fond wit en logo donkergroen)
(zelfhechtend)

valletjes à 49 stuks voor
slechts f 2,30

Onthulling monument Borger

De bijeenkomst in de Ned. Herv. kerk te Borger ter gelegenheid van de uitbreiding van het verzetsstrijdersmonument aan de Torenlaan te Borger ter nagedachtenis aan de vier gesneuvelde Indië-militairen 1946 - 1950 (J. Hoving 1-1 R.I., B. Oving en H. Wever 3-12 R.I. en G. Lubbi 433 B.I.) en aan de vijf KNIL-militairen 1940 - 1950 (Vogelsang, Karstens, Kleinstra, Paas en Stebering) uit de oude gemeente Borger op zaterdag 19 dec. 1998, werd geopend door de voorzitter van het bevrijdingscomité Borger, mev. L. Hoogslag-Bouwman. Zij sprak een woord van welkom tot de aanwezigen. In het bijzonder een woord van welkom tot de Burgemeester en

Wethouders der gemeente Borger-Odoorn; de afgevaardigden van VOMI-Drenthe; de afgevaardigden van Madjoe; de aanwezige oud-militairen Indiëgangers K.I. afgevaardigden van het KNIL en afgevaardigden van de verschillende onderdelen, waarbij de gevallen gediend hebben.

De voorzitter van VOMI-Drenthe memoreerde in zijn toespraak dat wij, vandaag 19 dec. 1998, weer eens geconfronteerd worden met het verleden. De gedachten gaan weer terug naar de oorlog met al datgene wat er heeft plaats gevonden. Nog maar nauwelijks hiervan bekomen werden wij zelf soldaat, kregen wij een gevechtopleiding, kregen wij een wapen in de handen gedrukt en leerden we hiermee omgaan. In het midden en eind veertiger jaren gingen ook wij naar Indië, hetzij als O.V.W.-er of als dienstplichtige om daar Orde en Rust te brengen, wat ons uiteindelijk ook gelukt is. Vooral onze hospikken hebben zeer goed werk verricht met o.a. door de kampongbewoners te gaan inenten tegen een pokken-epidemie en de vele zweren helpen te bestrijden. Het is daarom goed, dat wij vandaag ook hier in Borger bijeen zijn voor de onthulling van een monument voor hen, die niet terugkeerden. Nu staan hun namen op dit monument. Zij blijven nu meer dan anders in onze

herinnering, nu hebben zij een plaats gekregen waardoor zij als het ware dichterbij huis zijn.

Blijf aan hen denken.

Namens Madjoe sprak dhr. S. Fokkens Als lid van Madjoe vertegenwoordig ik tevens het ex KNIL, dat bestaan heeft van 1830 tot 26 juli 1950. Daarna werd het opgeheven door de overdracht van Ned.-Indië aan Indonesië. Madjoe (betekend "Voorwaarts") is opgericht in 1911 en bestaat nu 87 jaar en vecht nog steeds tegen de rechtsongelijkheid bij de regering. De vijf KNIL-militairen, die wij vandaag, na 53 jaar, herdenken, hebben helaas de verschrikkingen in de krijgsgevangenkampen niet mogen overleven. Voor ons begon de ellende op 8 december 1941 met een proclamatie van Gouverneur-Generaal Tjarda van Starckenborgh Stachauwer voor de radio wegens een laffe aanval op de Amerikaanse Marinebasis Pearl Harbour en hierna zonder aarzelen de oorlog aan Japan verklaarde. Het KNIL en Koninklijke Marine dolven het onderspit tegen een Japanse overmacht. 300.000 Nederlandse burgers werden geïnterneerd in kampen. Zeer vele Nederlanders hebben deze periode niet overleefd, o.a. wegens ziekte, ontbering en mishandelingen. Tot voor kort weigerde de Nederlandse Regering op 14 augustus de doden te herdenken en op 15

augustus de Nederlandse driekleur te laten wapperen. Doch er schijnt, na 50 jaar, verandering in te komen. Als krijgsgevangenen werden we gedwongen ingezet bij de aanleg van twee spoorwegen, t.w. de Birma-spoorweg en de Pakan Baro spoorweg. Hierbij hebben velen het niet overleefd, waaronder de vijf KNIL-militairen, die wij vandaag herdenken.

Vervolgens werd een toespraak gehouden door mev. Slagman, burgemeester der gemeente Borger-Odoorn. Zij begon met te zeggen dat het gemeentebestuur, toen zij het verzoek kregen van het bevrijdingscomité van de voormalige gemeente Borger, om een monument met daarop de namen van de in het voormalig Ned. Indië gesneuvelde militairen uit deze gemeente, daar eerst aarzelend op hebben gereageerd. Er stond in Emmen reeds een monument waarop de 30 gesneuvelde militairen uit Z.O. Drenthe, tussen 1945 en 1962, in Indonesië en op Nieuw-Guinea het leven lieten. Hier wordt jaarlijks een herdenking gehouden. Toch heeft het huidige gemeentebestuur zich laten overtuigen dat het ook belangrijk is om in de eigen plaats van herkomst een monument te plaatsen. Negen mensen uit dit gebied verloren als KNIL-militair, als O.V.W.-er en als dienstplichtige hun leven.

Van moederland naar vaderland

Hun familie, hun dierbaren verloren een zoon, een broer, een verloofde of vriend.

Voor diegenen die terug kwamen, nam het leven snel weer z'n gewone wending. Er was weinig aandacht voor de belevenissen in dat verre land en het eigen leven en het land, zo vlak na W.O. II, moest weer opgebouwd worden. Pas later, soms veel later, bleek dat de jaren in den vreemde hun tol elsten. Daarom is het goed dat de oud-militairen geregeld bij elkaar komen, er over praten, ervaringen uitwisselen en elkaar helpen, wat ook geldt voor de partners. Nu wordt er tegen de politionele acties anders aangekeken dan destijds. Achteraf is alles overzichtelijker en gemakkelijker te beoordelen. Oud-Indiëgangers en de nabestaanden van gesneuvelden hebben dat vaak als veroordelen gevoeld.

Nu hier een plaats is om te herdenken, heeft dit ook met erkenning te maken en dat het hier ook een plaats van bezinning zal zijn, want bij bezinning gaat het niet om oordelen maar om nadenken, om leren van, om stil te staan bij het lot van de gesneuvelden en het leed van de nabestaanden. De makkers uit die tijd zijn oud geworden, verliezen geregeld een kameraad die er toen bij was en wist wat het was en hoe het was. Dat maakt het afscheid extra emotioneel, want de buitenwacht is nog steeds niet zo geïnteresseerd. Om al die redenen is het goed dat we zo meteen een eigen monument voor de gesneuvelde Indië-militairen onthullen in Borger. Daarom is het voltallige college van Borger-Odoorn ook aanwezig. Tot slot een fragment uit een gedicht van Nico Scheepmaker om aan te geven op een andere manier dat het niet aangaat te oordelen met wijsheid achteraf maar om begrip, ook naar het eigen handelen.

**Verdraagzaamheid is overpad
verlenen
aan mensen die jouw godsdienst niet
belijden
terwijl je ondertussen, heel
bescheiden
het onkruid wiedt tussen je eigen
stenen.**

Hierna werden twee gedichten voorgedragen, namens de Openbare Basisschool door Ellen Rietveld;

*Wil iemand weten waar Indië ligt?
Tussen Duitsland en de duinen,
tussen Assen en Maastricht.
Wij hebben samen onze Gordel van
Smaragd
zachtjes van het moederland
naar het vaderland gebracht.*

*Wij hebben ons een huis gebouwd
uit scherven en uit brokken
van wat vroeger is geweest.
Wij hebben ons een huis gebouwd
en hebben het betrokken
en iedereen is welkom
en het is er altijd feest.*

*Wil iemand weten waar Indië nog
ligt?
Tussen Duitsland en de duinen,
tussen Assen en Maastricht.
Wij hebben samen onze Gordel van
Smaragd
zachtjes van het moederland*

*naar het vaderland gebracht.
Wij namen Tandjong Priok mee
en Lombok en Semarang
en Kapoelauan Alor,
Madoera en de Javazee
en Bali en Palembang.
't Werd alles wel wat vager,
maar daar wordt het mooier door.*

*Wil iemand weten waar Indië nog
ligt?
Tussen Duitsland en de duinen,
tussen Assen en Maastricht.
Wij hebben samen onze Gordel van
Smaragd
zachtjes van het moederland
naar het vaderland gebracht.*

Willem Wilmink

en namens de Christelijke
Basisschool door Ellen Bruins;

Mijn broer soldaat

*Vandaag is mijn broer
in militaire dienst gegaan.
Mijn moeder ging zo vreemd
dichtbij hem staan, ze zweeg
en keek hem eigenaardig aan.
Toen hij al lang was weggegaan,
stond ze nog tijden voor het raam.*

*Ik heb een grote groene pet
heel diep op mijn hoofd gezet.
Je zag mijn ogen nog maar net.
De kamer werd een donker veld,
ik rook soldaten, zag geweld,*

*de vijand kwam op paarden
aangesneid.
Ik riep: pief pat poef, morsdood,
jullie zijn allemaal geveld!*

*Mijn moeder gaf mij toen een lei,
schreeuwde kwaad: wat denk jij wel,
ga buiten spelen, vlug komen.
Sindsdien staat zij nog voor het raam
en wil ik niet naar binnen gaan.*

Bron: D. Verschoor

Na een gehouden toespraak door mev. T. Slagman-Bootsma, Burgemeester der gemeente Borger-Odoorn, ging men onder een begeleidend orgelspel de kerkzaal verlaten om te vertrekken naar het monument. De kransen werden gedragen door schoolkinderen, voorafgaand aan de aanwezigen. Bij het monument werden geen toespraken gehouden en de onthulling werd gedaan door de burgemeester der gemeente Borger-Odoorn. Een trompettist was aanwezig voor het blazen van de juiste signalen. Een krans namens VOMI-Drenthe werd gelegd door de heren Hagenbeek en de Leeuw; namens Madjoe door twee oud-KNIL-militairen; verder afgevaardigden van 1-1

R.I., 3-12 R.I. en 403 B.I. en werden nog enkele kransen gelegd door diverse personen.

Na deze plechtigheid gingen de aanwezigen terug naar de kerkzaal, alwaar men voorzien werd van een kop koffie en waar nog even de tijd geboden werd om wat bij te praten. Het slotwoord werd gesproken door dhr. J. Plat, secr. VOMI-Drenthe. Hij sprak een woord van dank uit aan de verschillende instanties en tot de verschillende personen die allen hun medewerking hebben verleend voor het tot stand komen en uitbreiding van genoemd monument.

R. Grit

G.L. KRUIZINGA
GOUDSBLOEMSTRAAT 4
7531 DE ENSCHEDE

Handwritten: *Handen 3 x Perhalangs oefeningen als G.O.*
Junij 1945. } MILITAIR
Sept 1948. }

Tempo Doeloe

De oorlog in Nederlands-Indië

Atjeh (2)

In de nacht van 19 op 20 februari 1942 vermoordden de Atjehers de Nederlandse controleur BB (Binnenlands bestuur) B.B. Tiggelman van Seulimeum. Weer één, de zoveelste Atjeh-moord, was de eerste reactie van de Nederlandse autoriteiten. Maar al op 24 februari viel het volgende slachtoffer. Deze keer was het de chef exploitatie van de Atjehse Spoorwegen, graaf U. Bernsdorff von Sperling. Nu werden de militaire autoriteiten angstig. De Nederlandse troepen (Nederland had een 3.000 man tellende verdedigingsmacht), gingen tot actie over. Het was, gezien het feit dat er tegelijk aan de oostkust, in de omgeving van Sigli, op grote schaal sabotage werd gemeld aan spoor- en telegraaflijnen, nu wel duidelijk dat men te maken had met een wijd verbreide georganiseerde opstand.

In de nacht van 7 op 8 maart brak de opstand, na enige dagen van betrekkelijke rust, hoewel de spanning over de broeiende opstand groot was, de rebellie definitief uit. Het begon in Groot-Atjeh, het Atjehse kernland (het echte Atjeh), in het noorden. De nacht daarna, de 9e brak het al dreigende onweer eveneens los in Tjalang aan de westkust. Dit vrij geïsoleerde gebied bewoond door felle anti-Nederlandse moslims, was al sinds de verovering door de Nederlanders steeds onrustig geweest. In het district Tjalang had het verzet tijdens de Atjeh-oorlog (tot 1903) zijn laatste bolwerk gehad. Het was op deze zelfde dag dat het bericht van de Nederlandse capitulatie van 8 maart op Java, de Europeanen in Atjeh bereikte. De legerleiding op Sumatra (generaal-majoor KNIL R.T. Ovarakker), beeloot deze capitulatie voorlopig niet te volgen, maar eerst orde op zaken in het opstandige Atjeh te stellen.

De 10e maart werd een begin ge-

maakt met de evacuatie van de Europese bevolking van Koetaradja naar Medan, daar een Japanse landing nu elk moment zou kunnen plaatsvinden. De evacuatie verliep tumultueus. De inheemse bevolking nam een dreigende houding aan tegen de hoofdzakelijk uit gezinsleden van de KNIL-militairen bestaande evacués. Wat het moreel van de militairen aantastte. Het concentreren van de gezinnen van de militairen werd tengevolge van obstructie der Atjehse bevolking ernstig belemmerd. Het derde evacuatietransport, op 11 maart, kon door deze obstructie en daarmee gepaard gaande sabotage aan onder andere vervoermiddelen, Medan niet meer bereiken, zodat men zich genoodzaakt zag deze mensen onder te brengen in Lawé Sigalagala in de Atlasvallei. De Nederlandse militaire commandant in Atjeh, kolonel KNIL G.F.V. Gosenson, liet tijdens de tweede bijeenkomst van de Atjehse oelabalangs (vele van de ongeveer 100 waren echter niet verschenen, zodat eigenlijk alleen loyale bestuurders aanwezig waren. Van de drie Sagi-hoofden was slechts één aanwezig), door hemzelf voor overleg over de tengevolge van de opstand ontstane situatie bijeen geroepen, acht van hen gevangen nemen. De gearresteerde oelabalangs werden overgebracht naar een plaats genaamd Oelée Lbeuë en vandaar per schip, de 'Sabangboef', naar Sigli gedeporteerd. De resident schikte zich in deze, zijns inziens de toestand verergerde maatregel, en verplaatste zijn 'residentie' naar Bireuën. De arrestatie van de acht oelabalangs was in feite een militaire coup d'état (staatsgreep, het verzetten van de wet)

met als doel het civiele bestuur, in casu de regent en de regionale en plaatselijke bestuurders met inbegrip van de resident, buiten spel te zetten. Zoals door de resident reeds was voorzien, zette de coup kwaad bloed bij de inheemse, nog loyale bestuurders, met het gevolg overlopen van de tot op dat moment nog coöperatieve oelabalangs, naar de opstand.

In de nacht die op deze gebeurtenissen volgde, landden Japanse troepen ten noord-oosten van Koetaradja en op twee andere plaatsen. Zij bezetten reeds de volgende dag Sabang, stad en eiland, ten noorden van het Sumatraanse 'Vasteland', plus Koetaradja en Langsa op midden-Sumatra. De 13e maart sloegen de opstandige Atjehers, die moed hadden gekregen, toen ze zagen dat de Japanners oprukten, aan het plunderen in Sigli, waar het hoofdkwartier van de Poesa, de nationalistische jeugdbeweging in Atjeh (niet religieus) was gevestigd (leider Teungkoë (Moekimhoofd) Abdoel Wahabi). Deze 'profane' jeugdbeweging had al lange tijd één lijn getrokken met de religieuze (islamitische) oelama-beweging (oelama's zijn godsdienstleraren).

Tengevolge van de coup van kolonel Gosenson dreigden de oelabalangs, toch nog altijd de werkelijke gezagsdragers, zich bij dit jeugdfront aan te sluiten. Tegelijk met de Japanners keerden vele, in de loop der jaren naar Malakka (Brits) uitgeweken Atjehers in hun land terug. Onder deze repatrianten waren vele leden van de Japanse vijfde colonne-organisatie F (Fujiwara-Kikan), geleid door de Japanse oud-planter (op Sumatra) S. Masubuchi, die in het binnenlands bestuur was opgeklimmen (tijdens zijn verblijf op Sumatra) tot Moekimhoofd (Teungkoë). Een zekere Sjeh Ibrahim vertegenwoordigde de F-organisatie binnen de opstandige beweging in Atjeh. De rechtzinnige islamieten werden geleid door Teungkoë Ahmad Gasballah, tevens Hadji (is Mekkahganger). Uit deze opsomming blijkt dat Atjehse, anti-Nederlandse stromingen, de Poesa/Oelama-partij, de oelabalangs (de Atjehse bestuurselite) en de emigranten een gesloten front tegen de Nederlanders vormden. In dit front waren alle anti-Nederlandse krachten en de mensen uit de oude verzetstraditie gebundeld.

J. Zwaan

(wordt vervolgd)

Onderscheiding

Op vrijdag 13 november 1998 werd in de J.W.F. kaserna te Assen een bijeenkomst gehouden van VOMI Drenthe/Groningen. Tijdens deze bijeenkomst werd door de voorzitter van VOMI Nederland, dhr. J. Dijkema, het Ereteken voor Orde en Vrede uitgereikt aan mevr. Magré uit Assen. Zij heeft in Indonesië als verpleegster dienst gedaan in het Marine-hospitaal te Soerabaja. Na 48 jaar mocht zij alsnog dit Ereteken in ontvangst nemen. Van de voorzitter van VOMI Drenthe/Groningen mocht mevr. Magré een boeket bloemen in ontvangst nemen.

R.G.

Beknopte omschrijving van het werk van mevr. C.A. Magré-Boot

Ik ben op 1 december 1947 begonnen aan een opleiding van een half jaar. Twee maanden uitsluitend theorie en vier maanden praktijk. De opleiding werd verzorgd door het Rode Kruis. In juni 1948 uitgezonden naar Ned. Indië, in dienst van de D.V.G. (Dienst Volks Gezondheid). Ik werd in Soerabaja geplaatst. Daar waren alle ziekenhuizen onder gebracht bij de D.V.G. in verband met de slechte toestand van de ziekenhuizen na de Japanse bezetting. Ik kwam in het Rooms-Katholieke Ziekenhuis te werken. Na de oorlog was daar de operatie-kamer het meest intact, zodat dit ziekenhuis uitsluitend voor de chirurgische patiënten bestemd was. Daar heb ik ongeveer een jaar gewerkt op de afdeling vuile chirurgie, waar o.a. de meest afschuwelijke brandwonden behandeld werden. In de eerste helft van 1949 gingen alle ziekenhuizen weer terug in handen van de oorspronkelijke eigenaren. Plusminus halverwege 1949 werden alle verpleegsters overgeplaatst naar het C.B.Z. (Centraal Burger Ziekenhuis), omdat dat het enige ziekenhuis was dat nog onder de Dienst Volks Gezondheid viel. We kwamen daar toch wel heel erg onhygiënische toestanden tegen. Haast geen linnen-

goed beschikbaar. Op een mannenzaal van zo'n 30 mannen slechts twee urinaals. De patiënten gaven die half gevuld van het ene bed aan het andere bed door als je niet de gelegenheid had om dat te verhinderen. Inlands personeel wat gewoon niet deed wat gedaan moest worden. De hoofdmantri, een gediplomeerde inlandse verpleger, durfde tegen de jonge inlandse verplegers (in de leeftijd van de pemoeda's) niet op te treden, bang dat hij vermoord zou worden. Gelukkig heb ik daar niet zo lang hoeven te werken.

Per 1 december 1949 werden we, net voor de overdracht op 27 december 1949 overgeplaatst naar de M.G.D. (Militair Geneeskundige Dienst). Administratief ingedeeld bij het KNIL en te werk gesteld in het Marine-Hospitaal. Deze maatregel was natuurlijk nodig omdat de Dienst Volks Gezondheid niet meer Nederlands was. Het was heel fijn om daar op Nederlandse manier te kunnen werken.

Ik heb daar op de afdeling besmettelijke ziekten gewerkt. We hadden daar eerst alleen typhus-patiënten liggen, maar al gauw kregen we te maken met een dysenterie-epidemie. De ernstige patiënten kwamen naar het Marine-Hospitaal. Dat was wel

erg zwaar, maar ook veel voldoening gevend, als je dan na verloop van tijd de jongens weer genezen zag vertrekken.

De laatste paar maanden werkte ik op de zgn. "dames-afdeling" tot mijn contract half juli 1950 afgelopen was en ik na de nodige soesah met mijn boeking kon gaan thuisvaren. Ik ben er trots op, dat ik in het Marine-Hospitaal heb mogen werken. Een hospitaal waar door de 'jongens' van gezegd werd:

"Het geeft niet of je in drie verschillende auto's daar binnen gebracht werd; ZE ZETTEN JE DAAR WEL WEER IN ELKAAR!"

Ingezonden door mevr. Magré.

Nederlands Nieuw-Guinea

Is Nederlands Nieuw-Guinea voor veel mensen in ons land een vergeten land geworden? Ik ben er zelf geweest in het laatste jaar voor dat het werd overgedragen aan de Republiek Indonesië. Daarna hoorde je niet meer zoveel van dit immense land. Na een oproep in de "Opmaat" werd ik lid van de VOMI, met de gedachte dat ik wat lotgenoten uit N.N.G. zou ontmoeten, maar daar heb ik me in vergist. Zijn ze dan niet meer geïnteresseerd in die periode? Ook daar zijn makers gesneuveld, doch gelukkig niet zoveel als in Indonesië, zo niet allemaal zijn ze in Nederland herbe-graven. Je krijgt de indruk dat de politiek zich daar niet druk om maakt. Ik schrijf dit omdat ik een uitnodiging kreeg van de Stichting USDATARA en ben er met andere N.N.G.-gangers naar toe gegaan. We kregen een inte-

ressante dag voorgeschoteld. De Stichting is bezig met allerlei projecten, o.a. op het gebied van scholing en het opzetten van een kliniek, bijv. in Biak en Sorong. Verbaasd was ik dat er zoveel Papoea organisaties zijn en de reden was dat het aan de veelheid van stammen lag. Er werden video's vertoond met beelden van de huidige toestand en die was ten hemel schreiend. Daarom blijven de Papoea's zich verzetten tegen de overheersing van Indonesië. Maar terugkerend op m'n verhaal, over enkele jaren worden wij, nu ook veteranen, geacht de verantwoordelijkheid over te nemen van de Indië-veteranen. Ik denk dat wij veel gemeen hebben, ook al zijn wij jonger. En ik denk ook dat er een aantal functies door de N.N.G.-gangers moeten worden overgenomen. Dan zullen de N.N.G.-

veteranen zich moeten verenigen in bijv. de VOMI. Het is een vereniging die al over de tienduizend leden telt. Bij mijn weten zijn er net zoveel militairen in Nieuw-Guinea geweest. Met de bundeling van krachten behoeft de identiteit van de VOMI niet verloren te gaan. In 'Sobat' nr. 58 schreef dhr. Determan aan de N.N.G.-gangers om zich te melden en eens na te gaan wat hun doelstelling is. Ik heb me aangemeld, maar waar blijft de uitnodiging? Of waren er zo weinig reacties? Ik hoop door dit schrijven een steentje bij te dragen en hiermede de N.N.G.-gangers over de streep te trekken. Ik vind dat wij dit verplicht zijn aan de Indië-veteranen.

G. Elders, lid van VOMI Utrecht en 't Gooi.

Gedicht

Onderstaand gedicht werd zeer gevoelig en duidelijk voorgedragen door Mieke Kienhuis tijdens de onthulling van het Indië-monument in het Hagenborghplantsoen te Almelo op vrijdag 27 november 1998. Het heeft het hart van menig Veteran diep geraakt.

Indië

antwoezeming van een soldaat
nu nog na vijftig jaar
Indië, je stal mijn hart
al voor de evenaar
Indië, je hebt mijn hart
we leerden je op school
Bali, Lombok, Soembawa
zo na Schietmonnikoog.

Het zilver om de chocola
maar ook van roggebrood
gaven je nog meer schittering
in ons kinderoog
die wikkels voor het zendingswerk
de schoolcollecte-cent
voor jou Toradja of Javaan
je was toch één van ons

Tot ook ginds de oorlog kwam
en veel heel anders werd
van overzee moest Jan soldaat
er worden ingezet
de afloop bleef lang toegedekt
wij tobden met de vraag

waarom geen soepel overleg
waarom moest het zo gaan

Herinnering waarbij je zegt
tot op de laatste dag
Indië, je stal mijn hart
jij gordel van smaragd
ik zag je in gespannen tijd
maar toch in al je pracht
je flonkering haast elk moment
bij dag maar ook bij nacht

Je palmen aan de zuidzeekant
je golven van Poeloe Wéh
ik heb aan jou mijn hart verpand
jij venter met satéh
jij picolan met je cadans
de betjah, de tokkéh
je klappermelk, je sawahland
en je Molukse zee

Je padi en je ramboetans
je koffie en je thee
Indië, je nam mijn hart
van Biak tot Atjéh

je natte/droge moessantijd
je kleurige kebons
je mooie adat, je kledij
je goddelijke zon

Nabij de verre blanke top
niet altijd zonder mist
op afstand en afstandelijk
werd over je beslist
leidend tot veel misverstand
en jammer, tot gevecht
hoewel, nu is de oude band
hier en daar weeg hecht

Want, je bent een plek apart
hoe je 't ook beziet
Indië, je stal ons hart
jij blijft ons favoriet
Ik zag je in roerige tijd
toch meest in al je pracht
je bent een sprookje werkelijk
uit Duizend en één nacht

Je bandjirs en moessonvreugd
je apen, je karbouw
al je moois dat immer heugt
omdat ik van je hou
Indië, je hebt mijn hart
we leerden je op school
Bali, Lombok, Soembawa
je blijft toch mijn idool.

B. Draaijer

Ingezonden door Victor Bridié.

Herdenking '7 December' Divisie

Toespraak door Generaal-majoor P.J.E.J. Striek (Commandant 1 Divisie '7 December')

Excellenties, Generaals, Dames en heren,

Als Divisie-commandant heet ik U allen van harte welkom in Apeldoorn bij de herdenking van de gevallen van de 1e Divisie '7 December' tijdens de Indië-periode en in het meer recente verleden.

Een aantal van de hier aanwezigen wil ik in het bijzonder verwelkomen en dat betreft in de eerste plaats de nabestaanden (ouders, echtgenoten, broers, zusters, kinderen, vrienden en vriendinnen) van de gevallen collega's.

Uiteraard ook een woord van welkom voor alle aanwezige veteranen, hun familieleden en in het bijzonder zij, die voor de eerste maal deze plechtigheid bijwonen.

Ik spreek de wens uit dat u vandaag die gevoelens mag ervaren waaraan de 'Band Oud Strijders' en onze Divisie zoveel waarde hechten: het kameraadschappelijke gevoel om samen respect te willen tonen aan hen die ons zijn ontvallen.

Ons aller respect voor de gevallen bij deze herdenking wordt mede onderstreept door de aanwezigheid van de Ridder Militaire Willemsorde uit uw midden:

Brigade-generaal EPKE, Luitenant-kolonel SPIER en de sgt. DE BRUIN. Bovendien heet ik ook welkom de RMWO, kol. LAPRÉ.

Het belang van een bijeenkomst als deze wordt tevens aangegeven door de aanwezigheid van betrokken autoriteiten of hun vertegenwoordigers.

Met name noem ik dan:

1. De PCDS, de Lgen. VAN BAAL
2. De Bevelhebber der Landstrijdkrachten, Luitenant-generaal Schouten, Generaal, het feit dat u voor deze bijeenkomst uw vakantie hebt willen onderbreken doet allen, maar zeer zeker de vele veteranen onder ons, zeer veel deugd.
3. De commandant van het Duits-

Nederlandse Legerkorps, Luitenant-generaal Oltmans.

"Sir, being one of your division-commanders, I highly appreciate that you wanted to attend personally today's ceremony commemorating the soldiers of the first Netherlands Division '7 December' and the '7 december' battalions who where killed in action.

I also very much appreciate that you want to express your special feelings with us, by laing this afternoon a wreath on our monument in recognition of the accomplishments of the men and women of this division in the past."

4. Ook een speciaal woord van welkom aan mevrouw MEYER. Als lid van de Tweede Kamer en de Defensiecommissie geeft u uitdrukking aan het respect en de belangstelling van onze volkvertegenwoordiging voor de verrichtingen van de krijgsmacht in het verleden, het heden en de toekomst.
5. Wij waarderen het ook zeer dat vandaag de loco-burgemeester van Apeldoorn, de heer OBER, met ons wil gedenken en herdenken.
6. Natuurlijk ontbreken hier niet de vertegenwoordigers van de verschillende veteranen-organisaties die vaak de stuwende kracht zijn voor de vele activiteiten die de veteranen organiseren. Van harte welkom.
7. Ook de vele oud-commandanten van deze Divisie wil ik graag begroeten, die hier vandaag nogmaals van hun betrokkenheid blijf geven.

En tot slot heet ik welkom het 'Nunspeets Mannenkoor' en het 'Meerij's Koper' waarvan wij uit ervaring weten dat zij op een hoog-

waardige wijze een bijdrage leveren aan onze jaarlijkse herdenkingsplechtigheid. Helaas kan vandaag de voorzitter van de raad van toezicht van Bandos, de lgen. Tjassens door ziekte niet aanwezig zijn. Wij wensen hem van harte beterschap. Dames en Heren,

Ere wie ere toekomt.

Een uitspraak met een duidelijke boodschap, niet aan tijd gebonden. Vijftig jaar geleden, toen de derde naamdag van onze divisie werd gevierd, was de lust om feest te vieren niet groot en had dan ook een sober karakter.

In de vroege ochtenduren legde de toenmalige divisie commandant kransen op de erevelden.

Het was aan de vooravond van de tweede positionele actie. De onderhandelingen waren op niets uitgelopen en de Nederlandse regering zag zich genoodzaakt tot militair ingrijpen.

Operatie 'KRAAI' werd op 19 december ingezet en wederom werd een beroep gedaan op de inzet van de militairen en hun trouw aan het vaderland.

Ook bij deze operatie zijn kameraden geeneveld tijdens de uitvoering van hun taken. Zo'n vijftig jaar na dato roept dat ongetwijfeld emoties op bij betrokken veteranen en nabestaanden. Laten we vandaag vooral aan hen denken die hun taak uitvoerden en niet terugkwamen.

Ere wie ere toekomst

Natuurlijk dienen we heden ten dage vooruit te kijken en doelen in de toekomst te stellen. We dienen echter ook oog voor het verleden te hebben. Hoe meer de tijd verstrijkt, hoe meer belang er wordt gehecht om bij elkaar te komen; om met elkaar herinneringen op te halen; om met elkaar te gedenken en herdenken. Kortom, de kameraadschap groeit en de band met het verleden schijnt steeds sterker te worden. Vandaar dat dit jaar nog 13 nieuwe namen zijn toegevoegd aan de lijst met gesneuvelden en aangebracht op het monument. Deze militairen behoorden allen tot het 5e bataljon van het 7e regiment Infanterie. Zo is ook een aantal dagen geleden nog een monument in Almelo onthuld ter nagedachtenis van gevallen kameraden. Het bevestigt dat het verleden leeft.

Ere wie ere toekomst

1998 is het jaar waarin uitgebreid is stilgestaan bij het feit dat onze toenmalige vorstin, Hare Majesteit Koningin Wilhelmina, 100 jaar geleden de troon besteeft. Zij was het die in een koninklijke boodschap de eerste divisie de naam '7 December' gaf. Zij verwees daarbij naar haar radio-rede van 7 december 1942 waarin ook gesproken werd van 'herstel van recht en veiligheid'. Nu, ruim 50 jaar later, zenden we weer militairen uit waarvoor de grondslagen ook herstel van recht en veiligheid zijn.

Ere wie ere toekomst

Wij gedenken vandaag in dankbare herinnering hen, die van hun taak niet meer zijn teruggekeerd. Er zullen daarom vandaag niet alleen hier in Apeldoorn kransen worden gelegd ter nagedachtenis aan hen die gevallen zijn in dienst van het vaderland. Op het ereveld Menteng Pulu wordt een krans gelegd zoals wij dat elk jaar gewend zijn.

Tevens worden kransen gelegd op de erevelden:

- Bandung Pandu;
- Kembang Kuning;
- Leuwigadjah;
- Tjandi.

Ere wie ere toekomst

We herdenken vandaag ook de militairen van de 1e Divisie '7 December', die tijdens recente uitzendingen onder operationele omstandigheden hun leven hebben verloren.

Ook hun collega's en familieleden zijn hier vandaag aanwezig.

Als commandant van de 1e Divisie '7 December' ben ik mij er terdege van bewust dat heden en verleden dicht bij elkaar staan.

Vele militairen worden opgeleid en voorbereid om uitgezonden te worden.

De geleerde lessen uit het verleden en het heden zijn van grote betekenis voor ons toekomstig handelen.

Het brengen van offers en zelfs het hoogste offer is niet verlaten als anderen zich daaraan spiegelen. Bijeenkomsten als deze dragen er dan ook in hoge mate aan bij om de boodschap uit het verleden vast te houden en door te geven.

Natuurlijk gaat een vergelijking van de tegenwoordige tijd met de periode in Nederlands-Indië niet helemaal op. Kijken we naar de wijze waarop de huidige militair wordt voorbereid en naar het materiaal dat hem ter beschikking staat, dan kunnen we zeggen dat we van het verleden geleerd hebben. Toen was dat ronduit slecht, nu is dat veel beter.

Ondanks de goede kwaliteit van de voorbereiding op uitzending en de daarvoor benodigde uitrusting blijven er risico's en is een goede taakopvatting letterlijk en figuurlijk van levensbelang.

Alleen teamgeest en kameraadschap zoals we die hier vandaag voelen, kunnen helpen om ons werk ook onder moeilijke omstandigheden uit te voeren.

Ik dank alle veteranen die met hun aanwezigheid zo duidelijk uitdrukking geven aan die teamgeest en kameraadschap als voorbeeld en de motivatie van de huidige militairen van 1 Divisie '7 December'.

Toespraak Ds W.F. Jense (Indiëveteraan)

Op het monument op het ereveld van onze divisie in Jakarta worden onze gevoelens treffend weergegeven:

"Onze eenheid is bevestigd door ons gezamenlijk lijden". Ieder onderdeel nam vlak voor het vertrek, na drie jaren ploeteren in Indië, afscheid van de vrienden die ze daar moesten achterlaten. "Zwijzaam verlieten ze de begraafplaats. Het was een huiveringwekkend ernstig voorwiel."

Nu wij weer de gevallen van onze Divisie gedenken richt ik eerst uw

aandacht op degenen, die niet naar Nederland terugkeerden, die tot de zes bewakingsbataljons behoorden. Oorspronkelijk waren deze onderdelen voorbestemd de gevechtseenheden van de Divisie te ontlasten voor wat betreft bewakingsopdrachten. Het grote tekort aan troepen elders in de archipel dwang de legerleiding echter vier van de zes bataljons elders in te zetten. 3-3 R.I. werd op Noors-Sumatra ingezet, 3-5 R.I. op Oost-Java en 3-11 op Celebes, Borneo en Midden-Java. 4-7 in Midden-Java. Tevens had dit tekort tot gevolg dat bataljons niet alleen werden ingezet voor bewakings- maar ook voor gevechtsoverdrachten. 3-8 R.I. en 3-10 R.I. kwamen op West-Java terecht, waar de andere onderdelen van de 7 december Divisie waren.

Van 3-7 R.I., dat niet alleen de bewakingstaken in en rond Semarang had, doch ook werd ingezet tijdens en na de 2e politionele actie richting Jogjakarta en in oostelijke richting naar Blora, Rambang tot Tjepoe, zijn niet minder dan 42 mannen gesneuveld. Ook de Bataljons Commandant en Overste Koeman kwamen om het leven.

"Op indrukwekkende wijze werd afscheid genomen van onze doden, die op het Ereveld in Semarang rusten. De hoornblazers bliezen op het eind van de sobere en stijlvolle herdenking de Last Post. Toen de laatste noot over de witte kruisen vervloog was de stilte tastbaar", zo staat in het herinneringsboek van het bataljon. De zes bewakings-Bataljons verloren samen 143 mannen.

"Afgelopen nacht merkte de wachtcommandant een felle lichtgloed ter hoogte van Bandjarsari. Een enorme vuurzee, afkomstig van een in brand gestoken kampong. Het gaat je verstand te boven, dat ze elkaar afslachten en een hele kampong in de fik steken.

Twee jongens van het eerste peloton van de 4e Compagnie, die vlakbij waren gelegerd, zijn lachhartig vermoord door een sluipmoordenaar. Het valt door deze gebeurtenissen niet mee om nog redelijk te blijven. Je vervloekt soms het land en begrijpt niet meer wat wij hier doen."

"Laat ze het zelf maar uitzoeken".

"Een dag daarna dragen wij verbiterd onze kameraden naar hun laatste rustplaats.

Ons gedrag begint te veranderen, we

zijn niet meer zo vredelievend. We weten dat niet de gehele bevolking dit gerotzool op zijn geweten heeft, dat de meesten wel oké zijn. Maar laat er geen verkeerde tussen zitten." "Op de maandag van de Divisie 7 December vindt een Herdenkingsdienst plaats op het ereveld van Tasikmalaja. Op de terugweg moesten we stoppen, omdat de extremisten ons onder vuur namen. Gelukkig brachten we het er allemaal levend af. Maar het is toch triest, dat wij, terwijl wij treuren om onze omgekomen kameraden, moesten vechten voor ons eigen leven. Er zijn jongens voor wie het teveel wordt. Vannacht is er één op wacht in zwijm gevallen." (Dit noemde een jongen van 3-8 R.I.) "Op een patrouille liepen we in een hinderlaag. Wij moesten twee doden achterlaten. De begrafenis in het donker op het ereveld van Semarang maakte diepe indruk." "Om 07.09 uur in de morgen van 21 juli 1947 weerklonk het eerste salvo van de Artillerie. De actie was begonnen. Twee compagnieën van het Bewakings-Bataljon 3-7 R.I. trokken kort daarna mee de demarcatielijn over - richting Oengaran en verder - naar Ambarawa. Op 29 juli hadden we onze eerste gesneuvelde, de soldaat C. Verwey, te betreuren." Het boek van het Bataljon is eerbiedig opgedragen aan onze Vrienden, die wij moesten achterlaten op Java. "Zij rusten thans in de aarde van dit tropische land, waarvoor zij bij vervulling van hun plicht, alles gaven". Een jongen van 306 R.I. schreef over het afscheid van de 26 kameraden die begraven liggen op het Ereveld Menteng Poelo: "Een indrukwekkende gebeurtenis. Bij ieder kruis werd een krans gelegd. In stilte gedenken wij hen. Herinneringen zullen blijven voortleven. Wij brachten hen een laatste groet. Daar liggen ze dan, ver van huis. Ik vond dit wel de verdrietigste dag van mijn diensttijd in Indië." Met groot respect gedenken wij ook de gesneuvelden, die in V.N.-verband werden ingezet, en niet levend terugkeerden. Op zondag 26 september 1948 schreef Dick Pruis in zijn dagboek: "de afgelopen week zijn bloemen gelegd op graven van Kapitein ter Pelkwijk en soldaat Acherkamp. Beiden waren een jaar geleden gesneuveld. Het is mooi dat zij niet vergeten worden."

Vandaag worden, 50 jaar later, op de erevelden bloemen op alle graven van gesneuvelden van de 7 December Divisie neergelegd. En wij zien in deze dienst naar de bijna 600 kaarsen voor in de kerk. Wij doen dat weer samen met de nog levende verwanten en naaste vrienden van onze gesneuvelde makkers. Ook zijn hier de huidige leden van de Divisie, de jongste generatie van onze wapenbroeders, die de traditie van de 7 December Divisie willen voortzetten. Er gaat veel door ons heen. Wij blijven allen, die op de erevelden in Indië en elders begraven zijn gedenken tot wijzelf worden weggeroepen

in de dood. Al het lijden is niet tevergeefs geweest. De droom van ons geloof zal blijven, dat de dood het einde niet is. Wij durven daarvan uitgaan altijd en ondanks alles.

En wij bidden:

"Heer, herinner U de namen van hen die gestorven zijn, en vergeet niet, dat zij kwamen langs de straten van de pijn,

langs de wegen van het lijden door het woud der eenzaamheid naar het dag en nacht verbeide Vaderhuis, hun toebereid."

V.O.M.I.

Onderscheidingen

Met gepaste trots melden wij dat is uitgereikt aan:

C. Overzier - Hamont-Achel België
Draaginsigne voor gewonden - 02.VIII.98

J.B. Koch - Goes
Draaginsigne voor gewonden - 20.XI.98

Mw. B. de Klerk-Moors - Melick
Ridder in de Orde van Oranje-Nassau - 29.VI.98

S. Hendriks - Oosterhesselen
Mobilisatie-Oorlogskruis - 27.I.99

S. Ritsema - Hogeveen
Draaginsigne voor gewonden - 18.XII.98

Mw. C.A. Magré-Boot - Assen
Ereteken voor Orde en Vrede - 13.XI.98

J. Borst - Leimuiden
Draaginsigne voor gewonden - 29.VII.98

G. Vermeulen - Veghel
Nieuw-Guinea Herinneringskruis - 22.XII.98
Ereteken voor Orde en Vrede - 13.I.99

H. de Rijk - Vught
Ereteken voor Orde en Vrede - 13.I.99

P. Valentin - Eiten-Leur
Ridder in de Orde van Oranje-Nassau - 11.I.99

Voor de Draggers van het Gewonden Insigne zijn wij zeer verheugd met deze uiteindelijke erkenning en voor de anderen onze oprecht gelukwensen met Uw onderscheiding.

Voor U allen ons Eresalut.

V.B.

'De vrouw in het midden'

Misschien valt het U op maar er staat 'de vrouw in het midden' en niet 'de vrouw in ons midden'.

De reden daarvan is dat ik de bovenstaande uitdrukking reeds zeer lang uit mijn verleden meedraag.

De uitdrukking kunt U namelijk vinden in de bijbel in het evangelie van Johannes hoofdstuk 8.

Het gaat daarbij om een 'overspelige' vrouw en die zou volgens de Mozaische wetgeving gestenigd moeten worden. Zij werd daarom 'in het midden' gezet. Ik heb dat altijd een voor mij persoonlijk onacceptabel verhaal gevonden. De vraag die ik er altijd aan heb verbonden was een hele simpele, namelijk "waar bleef de man die er bij betrokken was?"

Nu had ik werkelijk het gevoel dat er iets aan de achterstelling van de vrouwen was gedaan en dat er nu sprake zou zijn van 'de vrouw in ons midden'. Komisch genoeg vinden er in de onderscheidene krijgsmacht-onderdelen ook nu nog discussies plaats waarbij de vrouwen in gevechtssituaties een onvoldoende wordt toegekend, althans in vergelijking tot de mannelijke collega's. Toch schijnen vrouwelijke gevechtspiloten naar Amerikaanse ervaringen niet voor de mannen onder te doen. Maar zelfs al zouden vrouwen lichamelijk minder zwaar belast kunnen worden, zijn er zoveel functies in de strijdkrachten waar lichamelijke kracht momenteel een veel minder grote rol speelt, dat ik die discussies belachelijk vind.

Ik ben tot dit verhaal gekomen omdat mij de brieven werden gestuurd waarin VHK-sters de 1000 gulden werden geweigerd met als motivering dat zij 'geen militairen waren in de zin van de wet'.

Toen ik deze motivering las werd ik direct teruggeplaatst naar de dag waarop wij als GBI-ers in Worcester de 'victory-parade' liepen. Op de verzamelplaats stonden ze naast ons, de Wrens, de Waafs, de WLA en vele andere vrouwelijke hulpcorpsen, allemaal vrouwen die in militair verband hun bijdrage aan de overwinning hadden geleverd.

En toen in Semarang in 1946 de Tijgerclub werd geopend was daar, bij de voorbereidingen, die jonge lui-

tenant van het Rode Kruis die ik iets moest vragen en zoals een goed soldaat (ik was toen nog soldaat sad(a) betaamt, nam ik de houding aan toen ik haar aansprak en salueerde volgens voorschrift. Uiteraard sprak ik haar toen aan met luitenant.

Vrouwen die toen in ons leger waren een een in die dagen normale militaire dienst vervulden. De Marva's, de VHK-sters, maar ook de verpleegsters van het Rode Kruis.

De afwijzende motivering in die brieven was dat zij geen 'militairen waren in de zin van de betrokken wet', maar wat waren zij dan wel?

Hebben zij ook niet een verbandacte moeten tekenen? En is die acte iets anders dan een OVW-verbandacte? Mijn verbazing of liever mijn verontwaardiging gaat echter in de richting van onze volksvertegenwoordiging. Toen het betreffende wetsontwerp werd ingediend en ter sprake was wie onder de definitie van rechthabende 'militairen' zouden moeten val-

len hadden de vrouwen in het parlement moeten zeker stellen dat ook de vrouwen die in het leger of in de hulpdiensten daarvan hadden gediend niet zouden mogen worden gediscrimineerd.

Zij hadden daarbij desnoods op de banken moeten gaan staan en moeten eisen. De kreet 'wij vrouwen eisen' was daar en op dat tijdstip meer dan ooit op zijn plaats geweest. Toen was er in mijn ogen alleszins reden geweest op te treden zoals dat door Schiller is verwoord in Das Lied von der Glocke:

"Die Strassen fällen sich, die Hallen,
Und Würgerhanden ziehn umher,
Da werden Weiber zu Hyänen."

Het stemt mij treurig dat dit alles achteraf moet gebeuren en dat in de wetenschap dat niet alleen vrouwen in het parlement maar ook de militaire vrouwenorganisaties die in het Veteranen Platform zijn vertegenwoordigd het op dat tijdstip hebben laten afweten. TL

Reünie

42e Zibva

Op dinsdag 23 maart 1999 zullen de militairen van de voormalige 42e Zelfstandige Infanterie Brigade Verbindingsafdeling een reünie houden in het militaire complex Ede-Oost. Alle veteranen van deze eenheid kunnen met hun echtgenote aan de bijeenkomst deelnemen. Inlichtingen en aanmelding bij: Dhr. Ulco Scheepstra, Kamprag 89, 8635 ED Leeuwarden, tel.: 058-2883420. Veteranen die niet meer in staat zijn zelfstandig te reizen kunnen zich laten vergezellen door één begeleidster, die in dat geval, tegen betaling, eveneens aan de bijeenkomst en de traditionele rijstmaaltijd, kan deelnemen.

50e en 51e Veldhospitaal

Het bestuur van het reünieverband 50ste en 51ste Veldhospitaal organi-

seert voor leden en andere belangstellenden een reünie in de Korporaal van Oudheusdenkazerne in Hollandse-Flading. De reünie wordt gehouden op 31 maart a.s. Aanvang 11.00 uur, einde ongeveer 17.00 uur. Bel voor nadere inlichtingen: J.M. van Rijn, tel.: 071-5801319.

R.I.M.I.-onderdelen

De reüniecommissie van 7-, 8-, 9-, 10 I.B.W., 2e-, 3e H.H.P. en Nazending, allen R.I.M.I.-onderdelen, berichten hiermede dat de geplande reünie voor begin april a.s. verschoven is naar vrijdag 1 oktober 1999 in de Ketting Olivierkazerne te Soesterberg, de huidige thuishaven van het Regiment Technische troepen. Dit in verband met de grote deelname en de daar aangepaste locatie. U krijgt t.z.t. een uitnodiging met alle gegevens. Voor informatie kunt U contact opnemen met de secretaris: F.Ch. Geerling, Grootmaat 3, 6903 XA Zevenaar, tel. 031-6525175.

LOMBOK-INDONESI: RUMAH DELAPAN DUA

Een bijzondere residentie onder Nederlandse leiding en met een huiselijke sfeer op een ook in deze tijd rustig en veilig eiland. Accommodatie en faciliteiten zijn volledig toegankelijk voor senioren en mensen met een handicap. 'Sobat'-lezers die vóór 1 april a.s. boeken, krijgen een korting van 20 %.

De aanbieding geldt voor reserveringen tot 15 juni a.s. Inlichtingen: Mw. D. Brantjens, Boeserdijk 32, 3528 CB Hoogland, Tel. 030 - 4906421.

Onthulling monument te Langedijk (Noord-Scharwoude)

Zaterdag 19 december 1998 vond in Noord-Scharwoude (Gemeente Langedijk) de onthulling plaats van een monument ter gedachtenis aan vijf in het voormalig Nederlands-Indië, in de jaren 1945-1950, gevallen plaatsgenoten plus één in de Korea-oorlog gesneuvelde ingezetene, Marinus Zijp.

De namen van de in Indië gevallen sobats zijn: Willem Bankersen, Cornelis Beets, Klaas den Hartogh, Jan Laegwater en Cornelis Molenaar. Het was een groots huldiging daar aan de Charlotte de Bourbonstraat in Noord-Scharwoude.

De gedenkstenen met de namen van de gevallen Indiëgangers en de Korea-strijder zijn aangesloten geplaatst naast de gedenkstenen met de namen van de Langedijker slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog.

Er werden kransen en bloemstukken gelegd door nabestaanden van de slachtoffers uit de diverse oorlogen, de gemeente, het Korea-detachement, de VOMI-NH, de Mariniersbrigade en vele dorpsgenoten. Het geheel vond plaats onder leiding van het Hoofd Voorlichting der gemeente, de heer H. Katstra.

Stemmige muziek van de muziekvereniging Advando uit Broek op Langedijk begeleidde de plechtigheid, die werd afgesloten met het spelen van ons volkslied. De door een schare plaatsgenoten bijgewoonde plechtigheid aan het stille plein in Noord-Scharwoude, waar een gure winterwind waaide en regen dreigde wolken overheen dreeven, was voorafgegaan door een druk bezochte bijeenkomst in zaal Concordia te Noord-Scharwoude (260 personen). Tijdens deze bijeenkomst werd het woord gevoerd door de Burgemeester van Langedijk, de heer J.J. Bulte, generaal G.N. Tak, namens de Korea-ve-teranen, de heer J. Bakker, namens de Mariniersbrigade en de voorzitter van de VOMI NH, de heer E. Pereboom. Het geheel kan worden gekwalificeerd als een steervalle en waardige herdenking. Er werd goed voor de

genodigden en belangstellenden gezorgd. De door de gemeente en een organisatie-comité, onder leiding van de heer C. Zijp uit Zuid-Scharwoude, verzorgde organisatie was zonder meer lofwaardig te noemen. Mevrouw Molenaar-Kos, die samen met mevrouw Van der Vliet-Zijp, de onthulling van het monument heeft verzorgd, las een indrukwekkend gedicht van H. Brummans uit Helden-Panningen voor, dat ik hier laat volgen:

*Zij waren in het dodendal, als echte kameraden
met honderdduizend in getal, als
slaven langs de paden
er was alleen die hechte band
waar moeders voor hen baden.*

*Zij waren in het dodendal,
van eeuwig groene bomen
met honderdduizend in getal
en elk zijn jonge dromen
zij waren daar tezaam paraat
dat is de plicht van een soldaat
het 'luchtkasteel' der vromen.*

*Zij waren in een paradijs
van palm en klapperbomen
en vogels zongen daar hun wijs
en ieder had zijn dromen
soldaten stonden daar op wacht
soms stierf er één heel onverwacht
dat is hen overkomen.*

*Zij waren in het dodendal,
waar zij als slaven zwierven
met honderdduizend in getal
waarvan zesduizend stierven
hun daden werden niet bekend
worden soldaten ooit erkend
als zij ook roem verwierven?*

*Wat waren zij een prachtig stel
Zij gingen saam vaak door een hel
in tropisch zwoele nachten.
Nu staan wij bij dit monument
en weer gaan de gedachten
naar deze vrienden ooit gekend
en die men thuis verwachtte
wat was er leed, wat was er pijn
omdat men nooit meer saam kon zijn
met hen die op hen wachtten.*

*Dan zien wij in gedachten
dat jij aanwezig bent
in slapeloze nachten
jouw naam op het monument
het leven is vaak triest en zot
toch is er steeds die hand van God
op Hen en ons geënt*

*Na 50 jaar zie ik jou beeld
door mijn gedachten gaan
jouw levenslust en vreugd zal mij
nooit meer ontvlieden
en heel onze stad moet die dank
steeds bieden
waarop jij recht hebt
nu wij hier na 50 jaar staan.*

Nadat, volgend op de onthulling, de vele belangstellenden en bezoekers, merendeels Indiëveteranen, nog enige tijd informeel oude herinneringen hadden opgehaald, ging een ieder te-reden over het evenement bij dit verdiende eerbetoon aan de destijds gevallen sobats en dierbaren, weer huiswaarts.

J. Zwaan

Indische betaalmiddelen

Museum Bronbeek in Arnhem toont vanaf 20 maart 1999 de expositie 'Oeang - Ruil- en betaalmiddelen in Indië'.

'Oeang' is het Maleise woord voor 'geld'. De tentoonstelling geeft een overzicht van de ruil- en betaalmiddelen die in Nederlands-Indië door de eeuwen heen in gebruik zijn geweest: schelpen, bonken, munten, biljetten, kampgeld, etc. De expositie komt tot stand i.s.m. de Numismatische Kring Oost-Nederland t.g.v. het 35-jarig bestaan van deze vereniging.

De tentoonstelling is te zien:

- van 20 maart t/m 20 juni 1999
- dinsdag t/m zondag van 10.00-17.00 uur
- in het hoofdgebouw van Museum Bronbeek, Velperweg 147, Arnhem. Inlichtingen: tel. 026-3840840.

Gedragen door de wind ...

Als je na enige maanden verblijf in het buitenland thuiskomt, is er nogal wat achterstallige lectuur in te halen. Het zal niet vreemd zijn als je de 'Sobats' boven op de stapel legt. Gelukkig maar, want de declamatie van Pierre Huyskens d.d. 7 september jl. sloot zo nauw aan bij een recente ervaring tijdens onze reis huiswaarts. Terugkerend uit Zuid-Spanje voerde één etappe ons op 11 november van Bayonne richting Bergerac aan de Dordogne. 't Was een korte etappe, we hadden ruimschoots de tijd om "weg van de snelweg" de binnenwegen via de schilderachtige dorpen van Zuid-Westelijk Frankrijk te rijden. Men had ons er wel op geattendeerd dat 11 november in Frankrijk een nationale feestdag is ter herdenking van het einde van de eerste wereldoorlog 1914-1918.

Dat alle bedrijven en winkels gesloten waren was voor ons geen bezwaar. Feestelijkheden zijn meestal te mijden via de borden 'Deviation' of bij te wonen. Veteranen u moet eens meemaken wat er gebeurt als u uw pas 'ancien combattant' laat zien. Maar echt feest bleek een onjuiste veronderstelling van ons.

Direct 's morgens op weg viel het ons op dat er in tegenstelling met een 'zondag' zo weinig verkeer was. Er heerste stilte rondom. In de eerste dorpen, die we doorkruisten geen versiering, geen kermis, geen plateaux voor het gebruikelijke bal, zoals op o.a. 14 juli. Toen stuitte we in een klein dorp op een stoet ernstige mensen die vlaggen en veel bloemen meedroegen op weg naar het herdenkingsmonument voor de gesneuvelde "enfants de la Patrie" (de kinderen van het vaderland) zoals je er in elk dorp, hoe klein ook, op de meest opvallende dan wel markante plek een aantreft.

In enkele plaatsen hebben we gestopt en zijn diep onder de indruk getuige geweest van een uiterst waardige plechtigheid.

Bij de 'Marie' of 'Hotel de Ville' verzamelen zich de autoriteiten, militairen en politie-functionarissen in uniform, familie-leden van gesneuvelden (ook uit latere conflicten) maar ook veel combattants de guerre (oorlogsvrijwilligers). Zij vormen met een muziekkorps een stoet, die op weg gaat naar het herdenkingsmonument. Hier wordt een korte toespraak gehouden, de meegedragen driekleuren geneigd, de muziek speelt een toepasselijk intermezzo, tweemaal een saluutschot. Je staat erbij en kijkt ernaar, ja wel, maar onwillekeurig neem je de houding aan.

Opvallend is dat er zoveel kinderen bij aanwezig zijn. "Vertel het eens jouw kleinkind" behoeft geen aanbeveling in Frankrijk.

Na afloop gaan allen in dezelfde formatie de weg terug en is er voor alle veteranen een diner in het gemeentehuis.

In zo'n klein pieterig dorpje is de plichtigheid veel minder spectaculair maar door haar eenvoud des te aangrijpend.

En in al die plaatsen zeeën van bloemen bij het monument. Als je thuiskomende weer wordt geconfronteerd met de Nederlandse beuzelarijen, de kruidenierspolitiek als van ouds en de hautaine betweterij, dan ... schaamt je je rot, omdat ...

- omdat die weduwe het arkaap-penninkske niet toekomt want haar - KNUL - ging destijds te vroeg "met groot verlof";
- omdat er nog gemeentebesturen en -raden zijn, die kissebissen over een monument voor hun eigen gesneuvelde medeburgers of het 'verstoppen' op een incurant terreintje, "je zou je er eens aan storen";
- omdat er onbeschaamde vlegels zonder enige historische kennis van zaken, durven te oordelen, beschuldigen en zelfs veroordelen;
- omdat in mijn vaderland vrijwel niemand begrijpt dat 150.000 mannen en vrouwen zich nooit geschaamd hebben dat ze "erbij waren ... als gedragen door de wind".

I. Brink,
Noordwelle

Museum Bronbeek

In Museum Bronbeek is nog tot en met 27 juni 1999 de expositie 'Hard tegen hard'. De speciale eenheden speelden een opvallende rol in de laatste fase van de koloniale periode van Nederlands-Indië tussen 1945 en 1950. Aanleiding voor de tentoonstelling is onder meer het feit dat vijftig jaar geleden, op 19 december 1949, de tweede politieële actie begon. De tentoonstelling 'Hard tegen hard' toont de geschiedenis en het optreden van de speciale eenheden in breed perspectief aan de hand van uniformen, uitrustingsstukken, foto's en documenten. Ze besteedt eveneens aandacht aan

de figuur van kapitein Westering, een van de bekendste commandanten van het Korps Speciale troepen.

'Hard tegen hard' is geopend dinsdag t/m zondag 11.00-17.00 uur en te zien in de expositieruimte in de Kumpulan, Landgoed Bronbeek, Velperweg 147, Arnhem. Inlichtingen: tel. 026-3840840.

Boekbespreking

"Op erewoord ..."

'Oorlogsherinneringen van een marineman'

J.N.J. van der Meij.

Uitgeverij De Bataafse Leeuw.

Amsterdam 1997/Instituut voor

Maritieme Historie Den Haag.

ISBN 90 6707 459 4. NUGI. 648.

Prijs f 36,-. 192 pagina's Paperback.

Geïllustreerd.

Formaat 17 x 24 cm.

Een mooi uitgevoerd boek, verschenen in de zogenaamde kleine serie van de bijdragen tot de Nederlandse Marinegeschiedenis, onder redactie van het Instituut voor Maritieme Historie. Redacteurs: Commandeur b.d. G.M.W. Acda, drs. M.A. van Alphen, Prof. dr. J.R. Bruijn, Dr. A.M.C. van Dissel, Schout bij Nacht b.d. K.H.L. Gerrits, Dr P.C. van Roijen en Prof. dr. G. Teitler.

De titel van dit zeer persoonlijke relaas betreffende Van der Meij's loopbaan als officier bij de Koninklijke Marine ontlokt bijna noodwendig een ontboezeming over het begrip tot erewoord.

Ook Van der Meij tekende in 1940, na de nederlaag van de Nederlandse krijgsmacht, de erewoordverklaring (juli 1940).

De tekst van deze Ehrenwörtliche Erklärung (Verklaring op erewoord) laat ik ter kennisname hier volgen: "Hierdoor verzeker ik op erewoord, dat ik gedurende dezen oorlog althans zolang Nederland zich met het Duitse Rijk in oorlogstoestand bevindt, aan geen enkel front noch direct, noch indirect zal deelnemen aan den strijd tegen Duitsland. Ik zal geen handeling begaan of verzuim plegen waardoor het Duitse Rijk schade, van welken aard ook, zou kunnen lijden". Volgt handtekening. Na de signering van dit document, dat qua inhoud niets aan duidelijkheid te wensen overlaat, werd de betrokken officier vrijgesteld van krijgs-

gevangenschap in Duitsland en kon hij naar huis c.q. zijn burgerbaan terugkeren. Het leeuwendeel van de Nederlandse officieren heeft in de maanden juni/juli 1940 deze tekst ondertekend. Ook heeft de auteur van dit boekwerk zich, met vele lotgenoten, niet aan deze bijna onder ede afgelegde verklaring, van non belligerentie ten opzichte van het Duitse Rijk, gehouden.

Na de Tweede Wereldoorlog en de bevrijding van Nederland in 1945, toen de Nederlandse krijgsmacht werd heropgericht, keerden de meesten van de uit krijgsgevangenschap teruggekeerde Nederlandse officieren, van alle krijgsmachtonderdelen in militaire dienst terug.

De bulk van deze ex-erewoord-ondertekenaars verdedigde na de oorlog het destijds tekenen van de erewoordverklaring. Ze waren er in een groot aantal gevallen zelfs trots op. Gedurende mijn diensttijd, in het naoorlogse leger, is mij opgevallen dat de ex-tekenaars met een air van superioriteit neerkeken op hun collega's die de verklaring niet hadden getekend. (Overigens slechts enkelen). De niet-tekenaars werden zelfs vaak gepasseerd bij bevorderingen. Er werd laatzinnig gesproken over de z.g. weigeraars, mannen die in het verzet waren gegaan, naar de vrije wereld waren uitgeweken (Engelandvaarders etc.), waren ondergedoken of zich reeds in mei 1940 liever in krijgsgevangenschap hadden laten voeren dan zich aan de plicht van elke officier te onttrekken door middel van een op erewoord gegeven belofte, zich verder van elk verzet tegen de vijand te onthouden. De vaak geroemde erewoordverklaring werd, de inhoud analyserende, in feite een verklaring van oneer. Het niet naleven van de plechtige erewoordverklaring betekende vaak zelfs regelrechte woordbreuk, alle fraaie argumenten ten spijt. En hoe stond het met de eed van trouw, door

alle officieren afgelegd, aan Koningin en Vaderland? Stond niet in de voorschriften voor militairen dat in geval van krijgsgevangenschap, men de plicht had zich zo mogelijk daarvan te onttrekken en zich weer bij de strijdende troepen te voegen c.q. de strijd voort te zetten?

Nu het boek.

De auteur van de voor ons liggende memoires diende als beroeps-officier bij de Koninklijke Marine (sinds 1931). Van der Meij is er in geslaagd een leesbare en goed gecomponeerde ego-historie te schrijven. In het gedeelte dat handelt over de tijd vóór de tweede wereldoorlog vertelt de auteur het een en ander over de toenmalige wereldsituatie. Plus zijn persoonlijke ervaringen en levensomstandigheden.

Interessant is het gedeelte waarin hij ons kond doet van de activiteiten der marine in de 'straat' (Straat van Gibraltar). Dit verhaal speelt in de tijd van de Spaanse burgeroorlog. Beide kusten van de straat waren destijds in handen van de witten (de rebellen van Franco). De Nederlandse oorlogsschepen convooierden Nederlandse koopvaarders, die de straat moesten passeren. Het leven in Gibraltar wordt levendig uiteengezet. De meidagen van 1940 diende Van der Meij in Den Helder. De situatie daar wordt nuchter en realistisch weergegeven.

Na de erewoordverklaring maakte onze zeeofficier enige tijd deel uit van de Opbouwdienst, een door de Duitse bezetter in het leven geroepen premature Arbeidsdienst voor de Nederlandse militairen waarvoor nog geen employ kon worden gevonden in de burgermantschappij. Zelfs instuurde hij, zij het slechts een korte spanne tijds, de Koenraads van de Arbeidsdienst, het schoppenleger. De Nederlandse Arbeidsdienst kwam in plaats van de Opbouwdienst. Van de Meij nam ontslag bij deze verkapt Nazï-Organisatie omreden hij zich niet kon verenigen met het propagandieren van de Nationaal-Socialistische ideologie in de NAD.

In een later stadium van de bezetting probeerde Van der Meij naar Engeland uit te wijken, een mogelijkheid die hij gedurende de meidagen van 1940 niet had benut. De Engelandvaart mislukte tengevolge van een ongelukkig toeval in volle zee. De tocht in een kleine boot vanaf het voormalige eiland Wieringen via het Marsdiep langs den Helder wordt minutieus uit de doeken gedaan. Spannend. De Engelandvaarders, ze waren met zeven personen, werden door een Duitse jager opgebracht naar Hoek van Holland en in gevangenschap gevoerd. Na veroordeling door twee Duitse militaire rechtbanken verbleef onze protagonist de rest van de oorlog in Duitse tuchthuizen. Zijn verslag over deze gevangenschap, in het Oranje-hotel en verschillende tuchthuizen in Duitsland, is sober doch indringend. Na de bevrijding van Nederland nam Van de Meij, opgehouden tengevolge van een in Duitse gevangenschap opgelopen ernstige ziekte, zijn officiersloopbaan bij de marine weer op. In 1947 werd hij uitgezonden naar Nederlands-Indië, waar zijn eenheid betrokken raakte bij een aantal gevechtsoperaties.

Boeiend is in dit verband zijn weergave van de gevechten in Malang tijdens de tweede positionele actie. Curieus te noemen is de bezetting (onder zijn leiding) van een klein eiland (Menari) op 20 januari 1949 in het Westervaarwater van Soerabaja. Een verhaal dat klinkt als een avonturenroman. Het levensverhaal van Johannes, Nicolaas, Joseph van der Meij geboren 6 maart 1910 in Raalte, is een typerend oorlogsverhaal, één uit velen. Zij aanvankelijke wankelmoedigheid in het begin van de Duitse bezetting, een achteraf bezien verkeerde beslissing en inschatting van de toestand in den lande, die hem onder anderen, de erewoordverklaring deed onderschrijven, werd door deze moedige zeeofficier in de loop van de oorlogsjaren echter meer dan goed gemaakt. Zijn houding tijdens de bezetting, die hem gezin, huis en haard deden verlaten om zijn officiersplicht te doen, is dapper en principieel te noemen.

Echt een aanbevelingswaardig boek.

J. Zwaan

"Hr. Ms. O 21 en de kat met negen levens"

(Wijnand Claes)

Uitgeverij Van Soeren Amsterdam, 1997. (Rooseveltplein 191, 1079 AP Amsterdam, tel. 020-6446458). 263 pagina's. Prijs f 46,-. Geïllustreerd. Gebonden met stofomslag. Formaat 17,5 x 25 cm. Een boeiend verslag van de lotgevallen der O 21, een onderzeeboot van de Koninklijke Marine, gedurende de Tweede Wereldoorlog, geschreven door een opvarende. Harar Majesteits (Hr. Ms.) Onderzeeboot O 21 was een van de meest succesvolle eenheden van de Nederlandse marine, in de vrije wereld (buitengants), gedurende de Tweede Wereldoorlog. De successen van dit onderwaterschip spraken steeds tot de verbeelding. Nog levendig hertaner ik me het enthousiaste commentaar van een Engelse oorlogsverslaggever over de Engelse zender, onder de Duitse bezetting, als we daar stiekem als jonge jongens naar luisterden, als een van onze marineschepen weer eens een overwinning had geboekt: "The Dutch did it again". Een niet onbelangrijk aantal van deze marinesuccessen mag, zoals achteraf bleek, worden toegeschreven aan Hr. Ms. O 21. De O 21 werd tengevolge van deze successen, na de oorlog, dan ook heel bekend. Haar faam groeide uit tot een begrip.

Claes beschrijft het wedervaren van schip en bemanning met varve (Gibraltar, de Middellandse Zee, Zuid Afrika, Ceylon (Sri Lanka), Australië, etc.). Eigenlijk is het een heldenverhaal. Een relaas vol ontberingen, gevaren en afzien. Maar tegelijk een avonturenboek in verre exotische landen en op de wereldzeeën in oorlogsomstandigheden. Claes trok in de meidagen van 1940 vanuit Zeeland, door België en Frankrijk en slaagde er in, na vele ontstellende ervaringen, Engeland te bereiken. Een tocht vol erbarmelijke omstandigheden. Hr. Ms. O 21 stelde verschillende

vijandelijke oorlogsbodems (Duitse, Italiaanse, Japanse, etc.) buiten gevecht.

Een overzicht van de door Hr. Ms. O 21 aangevallen, gezonken en beschadigde schepen (waaronder koopvaarders en gevechtseenheden JZ) alsmede het aantal gemaakte krijgsgevangenen, gehouden patrouilles en gevechtshandelingen is opgenomen op pagina 263 van dit boekwerk.

Indrukwekkend.

Het was in het bijzonder deze O (Onderzeeboot) 21, die met een aantal andere Nederlandse Marine-eenheden, de eer van de Nederlandse Krijgsmacht, in dit geval de Koninklijke Marine, in de jaren van de bezetting, hoog heeft gehouden. 'Hr. Ms. O 21' geeft een verhaal over dappere mannen en een onverschrokken gezagvoerder (J.F. van Dulm, Ridder der Militaire Willemsorde. Even beroemd geworden als het schip dat hij commandeerde).

Dit boekwerk is echt de moeite van het lezen meer dan waard. Het geeft u een realistische indruk van de oorlog ter zee. Matroos Claes is een enerrend verteller. Hij neemt de lezer mee op zijn tochten over oceanen en zeeën. Hij laat u de wederwaardigheden van hem, zijn maten en zijn boot meebeleven.

Met hem bezoekt u vele landen en voelt u mee met zijn angsten, gevechtsbelevissen en oorlogservaringen.

Echt een zeer aan te bevelen boek.

J. Zwaan

Lezers schrijven

Het afgelopen jaar, 1998, is het zover gekomen dat mijn vrouw het Ereteken voor Orde en Vrede heeft ontvangen alsmede de veteranenpas, zodat zij nu is erkend als veteraan.

Zij was van 1949 tot 1950, als verpleegster zuster Huizer, werkzaam in het Militaire Hospitaal "De Benteng" in Palembang.

De aanvraag heeft wel lang op zich laten wachten, totdat wij in de Sabat no. 5 van 25 oktober 1997 lasen, dat verpleegsters die langer dan drie maanden in Indië (Indonesië) hadden gewerkt in aanmerking konden komen voor het Ereteken voor Orde en Vrede.

Met medewerking van het bestuur van de VOMI (waarvoor alsnog onze dank) hebben wij de benodigde formulieren ontvangen en ingevuld. Tevens hebben wij de aanvraag ingestuurd voor de veteranenpas en de aanvraag voor de bekende f 1000,-. In de loop van 1998 heeft mijn vrouw eerst de veteranenpas ontvangen, zodat zij in elk geval erkend werd als veteraan.

In juni 1998 ontving zij bericht dat haar het Ereteken voor Orde en Vrede was toegekend en dat dit haar zou worden toegestuurd en dat hebben we intussen ook ontvangen. Zij is hiermee erg verheugd, omdat zij hierin toch een erkenning ziet voor haar werk voor de militairen.

Op de aanvraag voor de f 1000,- heeft zij alleen bericht gehad dat de aanvraag ontvangen was, maar dat is nu ruim 9 maanden geleden (1 april 1998).

Hopelijk komt dat ook nog, want waarom zou zij hiervoor niet in aanmerking komen?

Ook zij heeft zich ingezet voor de militairen en vaak onder moeilijke omstandigheden.

We wachten maar af.

P.J. Staats,
Haarlem

In Memoriam

Met grote eerbied en in gepaste stilte brengen wij een laatste Ere-salut aan:

Th. Kuijpers 3-11 R.I.	Volkel	P.E. Clement 5-3 R.I.	Zierikzee
H. Zwiers	Annen	G.H. Dijkhuis	Rijsoen
J. Beijer 4-3 R.I.	Tilburg	P. Wientjes 6e Gente Veld Cie	Haps
P. de Nooijer	Spijkenisse	W. Lebbink	Diepenveen
W.J.J. de Veld	Berkel en Rodenrijs	J.C. Koenis	Alkmaar
H.W. Wortelboer	Barendrecht	F.J. te Beek	Amsterdam
N. van Berkel	Rotterdam	C. van Kalken	Hoorn
C.F.G. van Dolder	Nijmegen	J. Bansbergen	Lelystad
A. Meijers te Esk.PAW	Aarle-Rixtel	G.J. van Leeuwen	Uitgeest
C. Hilarica 3-9 R.I.	Hamilton Canada	L. de Graaf	Daifsen
A. van Dinther	Vught	R.J. Kempff	Alphen aan de Rijn
D. Steenblik	Lochem	C. Koopmans MLD-KNIL	Breda
G. Benedictus 4-9 R.I.	Nijmegen	J.C. Vos 41e Cie AAT	Zevenbergen
P. van Laar	Gameren	J. Vink	's-Gravenhage
B. Merkus	Harlingen	T. Valk KNIL	Sint Jacobaparochie
A. Korthout Huz v. Boreel	's-Hertogenbosch	K. Wacht RATA 4-2	Eindhoven
J. Talama 5 RVA	Sneek	W. Duine	's-Gravenpolder
W. Heesakkers 42e ZIB Heeswijk Dinther		T.S. Schoneveld	Epe
J.H. Gunning Garde Pr. Irene	Oss	W. Bolster	Hattem
H.J.Th. Balink LTD-RIMI	Dinteloord	J. Rouwendal	Deventer
A. Willemse 2-14 R.I.	Grijpskerke	J. Strijbos 5-11 R.I.	Eindhoven
A. Klapwijk	Kerkrade	A. van Sprewel 8 RVA	Oostelbeers
L.A. Smets	Hors	A. Bos	Vriezenveen
P. Hawinkels 43 ZMC	Montfort	R.D. Bos	Nietap
G.A. van den Bosch	Beneden-Leeuwen	T. Kruitwagen	Alem
J. Beijer 4-3 R.I.	Tilburg		
H.A. Straten 1-3 R.I.	Breda		
L. Fontaine 3-3 R.I.	Krabbedijke		
F.J. de Haan 43 ZMC	Bingelrade		
A. van Driel 2-5 R.I.	Hank		
H.J.M. Lenders	Kessel		
H. Burghgraaf 41 ZMC	Munstergeleen		

Moge de warmte en de liefde van Uw naasten en ons aller oprecht medeleven. U de kracht en de moed geven dit zware verlies te dragen.

V.B.

Postume onderscheiding

Bij besluit van het Ministerie van Defensie is aan G. J. Buysen te Schinnen het "Ereteken voor Orde en Vrede" postuum (na 50 jaar) toegekend. Soldaat G.J. Buysen, die ingedeeld was bij 402 Bat. Inf. is op 5 augustus 1949 samen met drie militairen van 4-9 R.I. bij Srojo (Java) gesneuveld.

H. Cuypers, Sweikhuizen

Videoband 4le Z.M.C.

De geschiedenis van de 4le Z.M.C. (Zelfstandige Mitrailleur Compagnie) over de jaren 1948-1950 is op videoband vastgelegd.

De film is bedoeld voor privégebruik en mag - in verband met Buma/Stemra-rechten - niet worden gekopieerd.

Belangstellenden kunnen de videoband bestellen bij: H. Sillen, Kon. Emmastraat 7, 6071 GB Swalmen, tel. 0475-503049.

Na overmaking van f 55,- op bankrekeningnummer 15.03.90.319, t.n.v. bovenstaande, wordt de videoband toegezonden.

Een opdracht

Ons onderdeel, het infanteriebataljon 3-1 RI van de 2e Infanteriebrigade van de 7 Dec. Div. was gelegerd in Assen. Vertrokken op 27 sept. 1946 vanuit Amsterdam met het ms. 'Ruys' naar Ned. Oost-Indië, waar wij op 23 okt. 1946 aankwamen. Eerst gedirigeerd naar het alom bekende Meester Cornelis, de Berenlaan, ca. 15 km van Batavia. Na enige weken werd het bataljon verplaatst naar diverse locaties in West-Java. De staf, met als bataljons-odt, overste D. Blanken, in Sibinoeng. De andere compagnieën in Depok (5e comp.), Pasir-Kapa, Tjiteureup e.a.. De 1e positionele actie zat er aan te komen, en het bataljon werd in zijn geheel naar Kalapanoengal aan de demarcatielijn gedirigeerd. In de nacht van 21 juli 1947 moest de demarcatielijn 'overschreden' worden. In die avond om ca. 21.00 uur werd door de transportofficier Lt. Kool plotseling aan mij opdracht gegeven onmiddellijk per motorfiets naar Pasir Kapa (ca. 45 km), waar de 4e comp. gelegen had, te gaan omdat daar een Chevrolet 3-tonner (met opsteekhekken) met pech stond en volgeladen was met jerrycans benzine en bestemd voor al onze voertuigen, waaronder ook de bren-carrier etc. Deze voertuigen moesten

allen afgetankt zijn voordat de demarcatielijn gepasseerd zou worden. De transportofficier gaf mij een pistool en een zaklantaarn mee en wij zorgden zelf voor een tas gereedschap. Na overleg en op aanraden van Chris Munneke (onze collega), nam ik een benzinepompje mee, voor het geval dat! Door de donkere tropenavond (ik had mij een leukere rit kunnen bedenken) kwam ik heel-huile in Pasir-Kapa aan. Het kamp binnenrijdende zag ik wel de 3-tonner staan, maar geen chauffeur. Ik liep met de zaklantaarn door het kamp en zag de chauffeur in een barak zitten te wachten. Hij zei, de motor sloeg af en ik krijg hem niet meer aan de 'loop'.

Met het licht van de zaklantaarn ontdekten wij dat de benzinetoevoer naar de motor het af liet weten. De oorzaak was een lekke membraan van het benzinepompje.

Vlug het andere pompje gemonteerd en de zaak was weer in orde. Zo snel mogelijk terug gereden, ik met de motorfiets voorop, naar Kalapanoengal, waar men met smart op ons zat te wachten. Wij waren net tijdig terug en snel werden de voertuigen afgetankt en wat dat betreft kon de 1e Positionele actie van start, wat dan ook om 24.00 uur gebeurde in de richting Tjibaroesa.

J. Duin.
Tilburg

To the Honour of the '7 December' Division

*Dear with me, soldiers, while I pen
this ode*

*The honoured comrades met upon
the lonely Tasik road.*

*We of the desert know the barren
years,*

*The fever and the cafard and the
swift unspoken fears.*

*At home they will remember
In the years that are to come*

The 7th of december

*And the beat of the kampong-
drum.*

We also know the empty days,

We also wondered why

In bitter bloody swift affrays

We saw our comrades die.

We also know the anger,

The boredom aching heart,

The rasped-nerved frustration,

We also played the part ...

We also knew the tension

On narrow embushed track.

*The burst of bren and sudden sten,
The hidden rille's crack ...
Be of good heart, good soldiers,
We, 'Desert Rats' remember
The pride of Holland's Army,
The 7th of december ...*

Geschreven door:
Hugh Worthlington-Laming
voormalig officier bij de
British 7th Armoured Division
(Desert Rats)

Ingezonden door H.C. Clasquin
Zuid-Holland Zuid

Gevraagd: Informatie + afdrucken van FOTO-MATERIAAL over de Indonesische Vorstenhuizen; van een enkele anekdote tot een langer verhaal.

Alles welkom, kosten vergoed. Ook open voor geven van informatie. Indonesische Vorsten Documentatie Centrum 'PUSAKA', van Bleiswijkstraat 52-C, 3135 AM Vlaardingen (O), tel. 010-4603516.

Verenigingsnieuws

Drenthe/ Groningen

Secr. J. Plat
Sassenbergen 71
9531 GW Borger
Tel. 0599-235666

We willen nog even terugkomen op de gehouden Veteranendag in Assen in november 1998. Voor het eerst in ons bestaan als vereniging is deze dag het Ereteken voor Orde en Vrede uitgereikt aan een echtgenote van één van onze leden. Voor een verslag zie elders in deze 'Sobat'.

Onze jaarvergadering: noteert u alvast 31 maart a.s. en we gaan weer naar 'Onder de Hoge Dennen' in Witteveen. Eén dieser dagen zult u de uitnodiging daartoe in de brievenbus vinden, met alle informatie. We zien u graag!

Ook de plaats Borger heeft nu een eigen plek waar de gesneuvelde sobats uit de gemeente herdacht kunnen worden. Nog juist voor het scheiden van 1998 werd het verzetsstrijdersmonument, wat er al vele jaren stond, uitgebreid met een tweetal Drentse zwerfkeien. Op de ene kei zijn de namen van een viertal gesneuvelde KL-Indië-militairen vermeld en de andere kei bevat de namen van een vijftal gesneuvelde KNIL-militairen.

Op 19 dec. 1998 werd dit alles onthuld door de burgemeester van de gemeente Borger-Odoorn, mevr. Slagman. Ruim 200 belangstellenden woonden de plechtigheid bij. Elders in deze 'Sobat' treft u een verslag hierover aan van dhr. R. Grit, redacteur van 'Sobat' en tevens een oud-ingezetene van de oude gemeente Borger.

Het 800e lid officieel verwelkomen op de jaarvergadering van 1999 zal wel een utopie worden. De aanwas in ledenstijging druppelt wel gestaag door, maar het getal 800 is toch wel

even te hoog gegrepen. U moet dan wel even iets harder duwen of trekken. Toch maar volhouden adviseren wij.

De gezelligheidsbijeenkomsten draaien op volle toeren. De januari-maand kenmerkt zich in onze regio's door de vele 'nieuwjaarsvisites'.

Afdeling Assen

13 januari was men voor zo'n visite bij elkaar in Deurze. Een grote opkomst met veel gezelligheid. Dit was al de 3e bijeenkomst van dit seizoen. In november was men hier bij elkaar voor een dia-serie met Geert Folkerts van de stichting 'Picolan'. Een 100 aanwezigen hebben geboeid gekeken en geluisterd naar zijn enthousiaste verhalen. Ik kan het andere afdelingen aanraden ook eens een middag met Geert Folkerts te beleggen, aldus de secr. Ben Habich. De verloting verliep weer prima en bracht de kas een flinke duit op. Onze laatste bijeenkomst van het seizoen '98-'99 zal worden gehouden op 10 maart a.s.

Afdeling Dalen-Z.O. Drenthe

Op 5 nov. '98 was men hier bijeen met een video-presentatie door middel van een 'videokanon' met een overvolle zaal. Ook 27 januari hier 'nieuwjaarsvisite' gehad en ook hiervoor werd een grote belangstelling aan de dag gelegd. Men zit hier als afdeling behoorlijk in de lift. Een teken dat ook hier het afdelingsbestuur goed bezig is. 24 maart a.s. wordt hier met nog een laatste bijeenkomst het seizoen '98-'99 afgesloten in zaal 'CORNELIS'.

Afdeling Groningen

Men wil hier nog weer eens de provincie in. Bijeenkomsten in Slochteren en Hoogezand staan op de rol. Let hiervoor op uw brievenbus voor de uitnodigingen voor deze middagen en neem dan zoveel mogelijk vrienden mee.

Afdeling Hoogeveen

Ook hier kan terug gezien worden op een succesvolle middag op 7 jan. in dit nieuwe jaar. Zal in de annalen van de afdeling bijgeschreven kunnen worden als een zeer geslaagde nieuwjaarsvisite in een overvolle 'Mauritshof'.

Op 18 dec. '98 is men als afdelingsbestuur getuige geweest van de uitreiking van het Draaginsigne voor Gewonden aan sobat S. Ritsema, Plevier 44 te Hoogeveen, door de burgemeester van Hoogeveen, de heer Urlings. Met 5-5 R.I. is hij via Semarang, Salatiga naar Jogja geweest en hierbij gewond geraakt. Een bijzondere dag voor dhr. Ritsema. Ook het provinciaal bestuur is blij met deze uiteindelijke erkenning voor hem. Rest ons u nog te wijzen op onze laatste bijeenkomst van dit seizoen en wel op 15 april a.s. De uitnodiging valt nog wel in de brievenbus, maar u zou deze datum alvast kunnen noteren.

Afdeling Meppel

Secretaris E. de Leeuw schrijft het volgende. Op 4 nov. '98 was onze bijeenkomst in motel Waanders te Staphorst. Doordat Waanders de ons toegesegde kelder aan anderen had verhuurd, moesten wij uitwijken naar de grote zaal, die niet te verduisteren was, zodat van het dia's draaien niets terecht gekomen is. Onze excuses hiervoor.

Besloten is onze volgende bijeenkomsten te houden in zaal Scholtmeyer, Dorpsstr. 19 A, 7971 CN te Havelte. Tel. 0521-341519.

We hopen dat de nieuwjaarsvisite van 13 januari is verlopen op de nieuwe locatie.

De volgende data zijn: 16 febr. '99 en 24 maart '99. Aanvang steeds 13.30 uur. Tenslotte: op alle bijeenkomsten bent u van harte welkom.

Voor de verlotingen graag een prijsje meenemen.

In memoriam

Van 'Sobat' naar 'Sobat' niet meer weg te denken.

Wij melden u het overlijden van:
M.S. Verlinden, Hoogeveen 23-10-'98
P. van Laar, Gamarén 6-11-'98
H. Zwiers, Annen 16-11-'98

We wensen de betrokken families de warmte en de liefde van hun naasten toe bij de verwerking van hun verdriet over het heengaan van hun geliefden. Onze oprechte deelneming.

J. Plat

Flevoland

Secr. Oevergriend 13
1356 EA Almere
Tel. 036-5318672 / 06-51185814.

Helaas heeft de Grote Manitou gereageerd op de aanhef van de nieuwsbrief van 8 augustus jl., wij hopen dat hij zich voor de rest van het jaar wil beheersen!

In memoriam

Zéér kort na de laatste bijeenkomst kwam de verpletterende tijding dat ons aller Jos Koster was overleden. Jos was jarenlang het centrale punt in het 'Bar-team' van onze Tangsi 'Kolkzicht', zij was als een 'Moeder-Overste' voor haar jongens van de VOMI. Niets was haar teveel, haar soep, het gehakt etc. etc. Alles van haar hand zullen wij niet licht vergeten. Wij hopen dat Jos de rust mag vinden die zij zocht. **SELAMAT TIDOER SOBAT-TINI!**

12 december ontvingen wij de Job's-tijding dat onze sobat Ton Heijst plotseling was heen gegaan, verbijstering al om. Ton was een heel rustige en fijne sobat, altijd bereid om iemand te helpen of bij te staan, nooit was hem iets teveel, we zullen je missen Ton! Gelukkig konden wij afscheid nemen van Ton bij de aanvang van zijn 'laatste patrouille'. **SELAMAT TIDOER SOBAT!** Wij wensen beide nabestaanden veel kracht en sterkte bij dit verlies.

21 November jl. waren wij weer in onze Tangsi 'Kolkzicht', vooral voor onze sobat Ko Majoor zou het een speciale dag worden. Alles verliep vlot. Zo kon de voorzitter de bijeenkomst op tijd openen. Na een korte inleiding en welkom aan alle aanwezigen, was

het tijd voor uur U, namelijk de uitreiking van het Mobilisatie Oorlogskruis aan onze sobat Ko Majoor. Hij wilde dit in VOMI-kring ontvangen en uw voorzitter viel de eer te beurt deze handeling te mogen verrichten. Na deze korte plechtigheid en de felicitaties werd een ieder op een consumptie getrakteerd en voorzien van een nieuwe VOMI-pen. Hierna gingen wij over tot de order van de bijeenkomst. Er is wel eens gesproken over een bingo-stormbaan, dit werd een 'bingo-loterij veldslag'. De oude baas met de mijter (niet aanwezig) had zich uitgesloofd, door voor een ware stortvloed aan prijzen te zorgen. Bijna iedereen ging dan ook met één of andere prijs weg. Slechts onderbroken door de voortreffelijke lunch van ons trouwe 'Bar-team' en het spel van de gast-accordeonist, naderden wij toch weer het einde van deze bijeenkomst. Met een dankwoord aan allen voor hun aanwezigheid mocht de voorzitter afsluiten, wel thuis!

14 December was de dag waarop Ko Majoor het Draaginsigne Gewonden uitgereikt kreeg. Om 11.00 uur zou dit plaats vinden op het stadhuis van Almere door burgemeester Hans Ouwerkerk. Een twintigtal genodigden verzamelden zich in de hal van het 'stedelijk hoofdkantoor'. In de college-kamer aangekomen werd er kennis gemaakt met de burgervader, waarna hij zich in zijn zetel nestelde en een gezellige kout begon. In een zeer ontspannen sfeer en bij een kopje koffie met gebak kreeg Ko Majoor zijn Draaginsigne Gewonden opgespeld. Na de felicitaties en nog wat gesprekken over de Indië-tijd, nam de burgemeester afscheid en vertrokken wij naar onze allereerste Tangsi, 'Café Zuid'. Hier, bij Martin en Ria Overweg van 'Café Zuid' werd, onder het genot van een hapje en een drankje, het 'feest' nog even voortgezet. Edoch ook aan dit gezellig samenzijn kwam een einde, tot ziens! De geplande data voor 1999, wat tangsi 'Kolkzicht' betreft, liggen nu vast: t.w. de zaterdagen 09 januari (begin-offensief) - 03 april - 15 mei - 26 juni - 07 augustus - 18 september - 30 oktober - 11 december. Wilt u deze data noteren?

Voor Lelystad hebben wij een locatie gevonden en reeds besprekingen gevoerd. Het zal in dit geval een 'Griekse Tangsi' worden. Wij kunnen daar onze bekende bijeenkomst hou-

den met bingo en loterij, een Griekse maaltijd, incl. twee consumpties, waarvan de prijs de f 25,- p.p. niet te boven gaat, rest voor rekening VOMI. Wij zullen nog trachten voor de overige consumpties een eenheidsprijs te bedingen (uitgezonderd buitenlandse dranken). Wij wachten met spanning op uw 'positieve' reacties, zodat wij bij voldoende deelname definitieve besprekingen kunnen voeren. Het zal een door de weekse dag zijn, van ± 10.30 uur tot ± 16.30 uur, zo mogelijk nog met Griekse dans! Voor de goede orde, graag nog het volgende; het 'hoofdkwartier'-secretariaat etc. van VOMI-Flevoland heeft zich weer gevestigd op de oude 'egelstelling', Oevergriend 13, 1356 EA te Almere. Tel. 036-5318672 en/of 06-51185814.

Frits Frantzen

Friesland

Secr. Drastlaan 68
8303 EE Emmeloord
Tel. 0527-616717.

De helft van ons verenigingsseizoen zit er inmiddels al weer op. Er resten nog bijeenkomsten in Leeuwarden en Sint Annaparochie met tot slot de ledenvergadering in april. Tot nu toe waren de bijeenkomsten goed bezocht en had de heer Zijlstra met zijn dia's van een huwelijk op Celebes een aandachtig gehoor. Op deze manier hebben we als bestuur ook dit seizoen weer een goede invulling van het programma voor onze bijeenkomsten weten te geven. Uw suggesties blijven echter altijd welkom, want zoals u weet is de invulling van zo'n middag niet altijd even gemakkelijk. Een ander probleem waarmee het bestuur steeds mee worstelt is het in stand houden van en de voortzetting van de vereniging. We weten dat er eenmaal een einde aan komt, want jongere leden komen er niet bij. We willen toch zo lang mogelijk door blijven gaan en zo lang de zittende bestuursleden gezond blijven zal dat ook wel lukken. Maar als één of meerdere van hen niet meer kunnen dan kan de vereniging in de problemen komen. Wij doen hierbij dan ook een dringend beroep op onze leden om zich op te geven om te helpen in geval van nood. Vooral iemand die

met de computer overweg kan of iemand die in staat is om de financiën te beheren is welkom. Wij zien uw mogelijke hulp met belangstelling tegemoet.

Voor de weduwen in onze vereniging organiseerden we op 5 november een middag op de vliegbasis. Ide de Jong doet hieronder een verslag.

"Hier voelen we ons niet alleen". Bovenstaande is een uitspraak, gedaan door één van de op de bijeenkomst aanwezige dames. De bijeenkomst was speciaal voor weduwen en partners van overleden sobats van onze vereniging. Het was al enige tijd onderwerp van gesprek op de bestuursvergaderingen van VOMI-Friesland om het contact te onderhouden met weduwen of partners van onze overleden sobats.

Uit de gegevens van onze 2e voorzitter Hans Blom, tevens sociaal commissaris, bleek dat dit er ruim 60 waren. Zij zijn weliswaar lid gebleven, maar waarvan toch niet veel de bijeenkomsten van de vereniging bezoeken. Besloten werd om speciaal voor hen een bijeenkomst te organiseren. Als locatie hiervoor kozen we de vliegbasis Leeuwarden en hier zegde men meteen alle medewerking toe om dit mogelijk te maken. Aan de betrokken dames werd een brief gestuurd met het verzoek hierop te reageren en zich voor deelname op te geven bij het bestuur. Alhoewel maar ongeveer 1/3 van de in aanmerking komende dames zich opgaf voor deelname meende men het voor 5 november vastgestelde bijeenkomst door te moeten laten gaan. Die dag, 's middags om 14.00 uur, werden de dames verwelkomd door het bestuur, basiscommandant Kolonel Willemsse en mevr. Kamminga, die alles perfect had geregeld wat het aandeel van de basis betreft, zelfs het vervoer van en naar het NS-station.

Na een woord van welkom van voorzitter Klaas Swart en een toespraak van Kolonel Willemsse werd er onder het genot van een kop koffie met cake onderling kennis gemaakt. Op uitnodiging van het bestuur was de heer Bos van de Stichting Dienstverlening Veteranen aanwezig om een lezing te houden over het reilen en zeilen van deze Stichting en eventuele vragen te beantwoorden. De heer Bos hield een duidelijk en leerzaam betoog en de dames lieten zich dan ook niet onbetuigd, zodat de heer Bos flink wat

huishwerk mee terug kreeg. Vooral het blijven ontvangen van 'De Opmaat' en het houden van de Veteranenpas met de daaraan verbonden faciliteiten was een dringende wens van de dames. Met tussendoor nog gelegenheid voor een gezellig praatje en een consumptie werd verder de film 'Het vergeten leger' vertoond, met daarna een aperitief, waarvoor de tijd eigenlijk te kort bleek. De bijeenkomst werd besloten met een uitstekend verzorgd diner, waarbij één van de dames een gedicht voorlas. Als bestuur durven we, gehoord hebbende de reacties, te concluderen dat één en ander letterlijk en figuurlijk in de smaak is gevallen en dit zeker voor herhaling vatbaar is. Mevr. A.

Wildschut-Zoodama zei namens de aanwezigen het initiatief van het bestuur zeer te waarderen en zegde daarvoor heel veel dank. Als bestuur van VOMI-Friesland willen we vanaf deze plaats onze welgemeende dank uitspreken aan de medewerkers van vliegbasis Leeuwarden die hebben meegeholpen om deze middag te doen slagen. "It wie een bjustercaerlijk barren"! Waarvan acte,

Ide de Jong

Tot slot: Denkt u aan de betaling van de contributie? Graag vóór 1 maart a.s. De acceptgiro zonden we u begin januari.

Henk Leeman

Limburg

Secr. L.C. Zéguers
Zonstraat 118
5463 AE Kerkrade
Tel. 045-5454013.

Wanneer u dit leest is het nieuwe jaar reeds bijna anderhalve maand oud en zijn wij alweer gewend aan het schrijven van het nieuwe jaartal 1999 en kijken we hoopvol uit naar wat dit jaar ons brengen zal. Met betrekking tot de geplande activiteiten van VOMI Limburg kunnen wij verwijzen naar de in december van het afgelopen jaar aan u toegezonden mailing met o.a. de activiteitenkalender 1999 en de contributie-acceptgirokaart.

Apropos acceptgirokaart, de contributie reeds betaald? Nog niet? Doe het dan a.u.b. zo snel mogelijk. Dan kan de penningmeester ook weer vooruit en aan zijn verplichtingen voldoen. En nu we het toch over geld hebben, kunnen wij u mededelen dat de kosten voor deelname aan de reis naar Normandië f 375,- per persoon bedragen, over te maken op postbankrekeningnummer 6729786, t.n.v. Penningmeester VOMI Limburg. Brandhofstraat 20, 6372 KC Landgraaf.

De deelnemerskosten aan de excursie (vervoer op eigen gelegenheid) naar de AWACS-vliegbasis in Teveren (gemeente Geilenkirchen in Duitsland, vlak over de grens nabij Brunssum/Schinveld) bedragen f 5,- per persoon, te voldoen op de dag zelf op de parkeerplaats, net voor de ingang van de basis (aanmelden via het bij de decembermailing gevoegde aanmeldingsformuliertje).

Betreffende de deelnemerskosten aan de reis naar Berlijn is het bestuur nog in onderhandeling met diverse busondernemingen. Via dit verenigingsnieuws zult u hierover t.z.t. nader geïnformeerd worden.

Zoals bekend geheten mag worden neemt VOMI Nederland ook dit jaar weer deel aan het defilé op 5 mei a.s. ter herdenking van de bevrijding in Wageningen. Wilt u de geleerden in deze versterken, vraag dan meer informatie bij een van de bestuursleden van VOMI Limburg en geef u op. Via de kaart in de 'Opmaat' kunt u hiervoor vrij-vervoersbewijzen aanvragen. Ons is op dit moment nog niet bekend in welk nummer van 'Opmaat' deze kaart ingevoegd wordt.

Mochten er voor u nog vragen open blijven m.b.t. bovenstaande of met andere zaken, schroom dan niet, maar neem contact op met een der bestuursleden of contactpersonen. Laten wij er gezamenlijk een goed jaar van maken.

Tot ziens, misschien op één of meerdere van onze veteranenbijeenkomsten?

L.C. Zéguers

Noord-Brabant Oost

Secr. J. v.d. Ham
De Kraan 60
5056 EC Berkel Entschot
Tel. 013-5400390. Fax 013-5400381.

Contributie 1999

Op het moment dat wij dit schrijven heeft al meer dan 75% van onze leden aan de betalingsverplichting voldaan. Wij hopen, dat bij het verschijnen van deze 'Sobat', alle leden hebben betaald zodat wij geen extra werkzaamheden daarvoor hoeven te verrichten.

Nieuwjaarsreceptie

Op onze nieuwjaarsreceptie, die wij op 13 januari jl. hielden in de kantine van de Marechaussee-kazerne te Eindhoven, is aan ons lid dhr. de Rijk uit Vught door onze voorzitter het Ereteken voor Orde en Vrede uitgereikt. Dit geschiedde op verzoek van dhr. de Rijk, die al op 26 juli 1945 als OVW-er (Genie) via Engeland, Australië en Malakka naar Indië vertrok.

Monument Tilburg

Inmiddels is door de gemeenteraad van Tilburg gestemd vóór plaatsing van een monument voor de gevallen in het v.m. N.O. Indië en inmiddels is de Werkgroep Gedenkteken Indiëgangers Tilburg (onderdeel van onze vereniging) druk bezig om tot verwezenlijking van dit monument te komen.

In januari is de eerste bijeenkomst voor VOMI-leden en niet-leden gehouden. In de volgende 'Sobat' volgen hierover nadere mededelingen.

Reünie Oirschot

Voor onze bijeenkomst in de kazerne te Oirschot op 27 mei a.s. zijn al een groot aantal aanmeldingen binnen. U kunt nog inschrijven door overmaking van f 10,- p.p. Zie hiervoor de aankondiging in onze nieuwsbrief, die u gelijk met de acceptgiro voor de contributiebetaling heeft ontvangen. Ook niet-leden en introducés zijn welkom.

Jaarvergadering

In dezelfde nieuwsbrief werd onze jaarvergadering op 20 april a.s. te Eindhoven aangekondigd. De agenda hiervoor is als volgt:

1. Opening en herdenking overledenen
 2. Mededelingen en ingekomen stukken
 3. Notulen ledenvergadering 28 april 1998
 4. Rapportering kascommissie
 5. Verslag penningmeester
 6. (Her)verkiezing kascommissie
Pauze
 7. Jaarverslag secretaris
 8. Jaarverslag Sociaal Commissie
 9. (Her)verkiezing secretaris
 10. Rondvraag
 11. Sluiting
- Kandidaten voor de functie van secretaris dienen zich schriftelijk te melden en deze aanmelding dient vergezeld te gaan met tenminste 10 handtekeningen van leden van onze vereniging. Indiening kan tot aanvang van de vergadering geschieden.

Bijeenkomst in Someren

Op 25 november 1998 hielden wij onze laatste bijeenkomst van dat jaar en gezien de zeer goede relatie met de Oud-Indiëgangers in Someren was de keuze voor deze plaats niet moeilijk. In een aangename sfeer werd het programma afgewerkt en als resultaat konden wij ook nog een 11-tal nieuwe leden inschrijven. Met genoegen kijken wij op deze bijeenkomst terug.

Programma 1999

Als alles volgens plan verloopt zullen dit jaar bijeenkomsten worden gehouden in: Tilburg - Asten - Budel - Gemert - Oisterwijk - Best - Laarbeek. Wijzigingen en/of toevoegingen kunnen nog plaatsvinden. In de wijde omtrek van een bepaalde plaats zullen leden en andere geïnteresseerden tijdig schriftelijk worden uitgenodigd. Ook de lokale pers zal worden ingelicht.

Tenslotte

Het bestuur dankt allen, die een Kerst- en Nieuwjaarswens hebben gezonden, hartelijk voor deze sympathieke geste. Het is ons helaas niet mogelijk u persoonlijk te bedanken. Vandaar deze mededeling.

J. van der Ham

Noord-Brabant West

2e secr. mev. M.C.A. Looyen-
van Reusel, Cameedijk 1

4706 EG Roosendaal
Tel. 0165-560546.

Bijeenkomst in Roosendaal

Dinsdag 10 nov. jl. waren we voor de laatste keer in de zaal "De Wieken". Ondanks het vrij slechte weer, waren er toch nog bijna 90 personen aanwezig. Onze voorzitter verstrekte gegevens over de mogelijke uitkering van de duizend gulden aan ambtenaren. Het was weer een gezellige praatmiddag met een hapje en een drankje en ook onze bekende loterij. De aanwezigen werden attent gemaakt op de eerste bijeenkomst op donderdag 19 november in onze nieuwe locatie in het welbekende dorp Zegge. Ondertussen was het weer opgeklaard en ging men tegen vijf uur tevreden naar huis.

Onze nieuwe locatie in Zegge

Op ons verzoek om kennis te komen maken met onze nieuwe locatie had men zeer positief gereageerd. Er waren 125 personen aanwezig. Het parkeerterrein stond volledig vol. In het begin was het nog even wennen. Er moesten de nodige tafeltjes worden bijgezet, maar al spoedig zat de stemming er goed in. Vanwege de eerste keer was enige improvisatie zo nu en dan noodzakelijk.

Onze 'marktkoopman' van de prijzen voor de loterij, onze welbekende Jan van Dorst uit Zegge, had voor iedereen een prijs op de kop getikt. Wie doet dit na.

J. Malipaard had nog een drietal keurig ingepakte schilderijen te koop via een 'beperkt' opbodstelsel. Er ontstond wel de nodige hilariteit toen de gewonnen schilderijen werden uitgepakt. We zullen maar niet vertellen wat het was. Leuk idee van ons bestuurslid J. Malipaard. Ook bij onze 'toko' met fsz-artikelen werden weer zaken gedaan. Na een hapje en een drankje ging iedereen weer tevreden huiswaarts.

Hulp aan Papoea's in nood

Op zaterdag 10 april a.s. zal in het Cultureel Centrum 'De Boodschap' aan de Nassaulaan in Rijen een avond worden georganiseerd met zang en dans van de in Nederland woonachtige Papoea's en met enkele gastsprekers. Aanvangstijd 19.30 uur. Beste sobats, hebt u belangstelling, ga erheen. Nadere informatie te ver-

krijgen bij Piet Zevenbergen, 0161-226617 en/of bij Ria Trots, 0161-223484.

De nieuwjaarsbrief

In het begin van het nieuwe jaar zult u de nieuwjaarsbrief ontvangen hebben. Tevens was hierbij ingesloten de acceptgirokaart voor de contributie voor het jaar 1999, alsmede ons volledig voorjaarsprogramma. Bewaar deze brief goed in verband met de diverse locaties en data, die daarin vermeld zijn.

Wij als bestuur hopen dat we dit jaar met onze leden weer een aantal gezellige en gemoedelijke bijeenkomsten kunnen meemaken. Breng ook uw oude makkers van vroeger, die nog geen lid zijn van onze VOMI, mee naar onze bijeenkomsten. Door uw medewerking kan bij hen belangstelling voor onze vereniging ontstaan met als mogelijk resultaat een nieuw VOMI-lid.

Contributie 1999

Hebt u de contributie voor het jaar 1999 al gestort op het giro-nummer van onze vereniging? Zo ja, prima. Zo nee, wel pak een pen en vul de ontvangen acceptgirokaart in en betaal uw contributie voor *uiterlijk 1 maart a.s.* Hartelijk dank voor uw medewerking.

Onze Alg. Ledenvergadering

Hebt u als deelnemer aan onze alg. ledenvergadering op donderdag 22 april a.s. in Kruisland de inschrijfstrook reeds ingevuld en verzonden?

Data voorjaarsprogramma

Zie de door u ontvangen nieuwjaarsbrief. De bijeenkomsten zijn in Zevenbergen en Zegge op **dinsdag** en in Bergen op Zoom op **woensdag**. Alle bijeenkomsten beginnen om 13.30 uur.

VOMI-artikelen van het Fonds Sociale Zorg

Deze Vomi-artikelen (stropdassen, borstemblemen, stickers, balpennen, kerst- en nieuwjaarskaarten, enz.) zijn verkrijgbaar op onze bijeenkomsten in de "toko" bij de fam. Malipaard. De prijzen van deze artikelen vindt u vermeld op de laatste pagina van ons verenigingsblad 'Sobat'. Voorts is op onze bijeenkomsten het boekje 'Taale en Neuf' verkrijgbaar.

Mevr. M.C.A. Looyen-van Reusel

Noord-Holland

Secr. E. Pereboom
Postbus 2163
1000 CD Amsterdam
Tel. 020-6148604.

Regiobijeenkomst Schagen

Op 25 november hadden wij een regio-bijeenkomst in Schagen. 85 Sobats en partners hadden aan onze oproep gehoor gegeven. Na de herdenking van onze gevallen vrienden in Indië en de daarna ons ontvalen vrienden, wisselden bestuur en leden van gedachten. Na het aperitief deden we ons tegoed aan een uitstekende lunch. Na de lunch genoten we van een vertoende film over het bataljon 3-7 R.I. en van de door Eve Ann ten gehore gebrachte liedjes onder begeleiding van Han en Max. Daarna volgde de loterij. Was het toeval dat zoveel prijzen bij bestuursleden terecht kwamen? Of hadden zij zoveel loten gekocht? Om ca. 16.00 uur keerden wij huiswaarts.

Regio-bijeenkomst Bussum

Als deze 'Sobat' in uw bus valt is de regio-bijeenkomst in Bussum op woensdag 20 januari alweer verleden tijd.

Jaarvergadering

We herinneren u nogmaals aan de reünie op maandag 12 april a.s. in de Marinekazerne. Tijdens deze reünie zal de jaarvergadering van VOMI Noord-Holland worden gehouden. U ontvangt hiervoor ca. 15 maart een uitnodiging.

Verzuim

In de 'Sobat' van december werd een verslag gegeven van de bijeenkomst in Amsterdam. Verzuimd werd te vermelden dat ons lid Wissel uit Landsmeer, die door de vele verhuizingen na terugkeer uit Indië, nimmer het Ereteken voor Orde en Vrede had ontvangen. Door inspanning van zijn sobat J. Schmidt uit Landsmeer, kon dit Ereteken op de bijeenkomst van 21 oktober 1998 alsnog in ontvangst worden genomen.

Bedankje

Hoewel geen verenigingsnieuws van deze afdeling, willen wij namens alle sobats van 1-15 R.I., de zogenaamde 'Blijvertjes', Jo Bos en Piet Groothaert

bedanken voor het vele werk dat zij heel veel jaren voor de mannen van 1-15 R.I. hebben gedaan.

Het organiseren van de reünies, contact onderhouden met zieke sobats, het bijwonen van de plechtigheden bij de begrafenissen. Zij hebben hun werkzaamheden nu gestaakt en de mannen van 1-15 R.I. wensen hun een welverdiende rust toe.

E. Pereboom

Overijssel

Secr. L. Jaspers-Fayer
Almeloseweg 80
7671 RG Vriezenveen
Tel. 0546-561348.

Op 16 juli 1998 werd W. Cretier onderscheiden met het Mobilisatie Oorlogskruis. Het herinneringsteken werd hem in Hilversum opgespeld door de Inspecteur der Veteranen J.L.A. van Aalst.

Op 21 oktober 1998 werd door de voorzitter van VOMI Overijssel, tijdens een gezellige contactmiddag te Steenwijk, het Mobilisatie Oorlogskruis uitgereikt aan E. Emmens uit Hengelo.

In de maand december werd aan J. van Kalfschoten uit Wierden het Gewonden Kruis toegekend. Dit ereteken werd hem opgespeld door de burgemeester van Wierden. Naast de eerdergenoemde contactmiddag te Steenwijk, in zaalcentrum 'Hiddingerberg', werd ook een contactmiddag georganiseerd op 18 november 1998 te Beckum in café-Restaurant 'Het Wapen van Beckum'. Beide middagen werden goed bezocht.

De volgende activiteiten van VOMI Overijssel kunt u alvast in uw agenda noteren.

- Dinsdag 19 januari 1999 reünie-middag te Mariebeem (bij Raalte) in zaal 'De Koenjer'. Aanvang: 14.00 uur.
- Donderdag 18 februari 1999 een gezellige middag in Restaurant 'Het Bonte Paard' te Dijkerhoek (bij Holten). Dia-presentatie over Indonesië. Aanvang: 14.00 uur.
- Dinsdag 23 maart 1999 contactmiddag te Baalder (bij Hardenberg) in zaal Mulder. Aanvang: 14.00 uur.

Deze middagen zijn toegankelijk voor alle Indië- en Nieuw-Guinea-veteranen (incl. partners).

Rivierenland/Oost Gelderland

Secr. R.W. Gosselink
Koekoekstraat 43
3815 SH Amersfoort
Tel. 033-4724090.

Als u deze regels leest, het is dan al weer ver in februari en de eerste voorjaarstekens zijn zichtbaar, moet u zich realiseren dat op het moment dat wij dit stukje in elkaar draaien we in de donkere dagen vóór Kerst zitten. De kopij moet immers voor 26 december 1998 ingezonden worden. Onze gedachten zijn dan ook meer bij de voor ons nog komende feestdagen dan bij zo'n twee maanden later. Toch wat informatie!

De contributie 1999

Die zal half februari wel praktisch door ieder lid voldaan zijn. Medio januari hebben wij nog een herinnering uitgestuurd naar de op dat moment nog in gebreke zijnde leden en dat is en blijft jammer, want daar zijn onnodige kosten mee gemoed, nog afgezien van het tijdsbeslag. En de leden, die op dit moment (medio februari) nog niet betaald hebben lopen de kans dat deze 'Sobat' de laatste is die hen wordt toegezonden, tenzij de contributie 'vandaag' wordt overgemaakt.

De zakagenda 1999

Van veel leden kregen wij sympathieke reacties op de agenda, die gelijktijdig met de acceptgiro in november aan alle leden was gezonden. Er waren erbij, die nog wat extra exemplaren vroegen om onder familieleden (voornamelijk de jongeren) te verdelen. Helaas, de oplage was daartoe onvoldoende. We zullen de volgende keer voor de agenda 2000 er rekening mee houden.

Ledenwerfactie

In het 4e kwartaal 1998 zijn we gestart met een campagne onder veteranen, die voorzover ons bekend, geen lid van de VOMI waren. Rond 1200 adressen kregen een mailing. Het adresbestand was helaas niet up to

date, meerdere circulaires kregen we terug met de mededeling dat de bewuste persoon kort- of allang geleden was overleden. Tot eind december kregen we 69 inschrijvingen, liever hadden we er een paar honderd gehad, maar een kleine 6% is - in direct mail maatstaven - alleszins redelijk te noemen.

Oranjekazerne Schaarsbergen

Medio februari hebben (hadden) wij een afsluitende bespreking voor onze reünie op donderdag 3 juni a.s. Direct daarna zullen wij u allen schriftelijk informeren met bijzonderheden, waarna u zich kunt aanmelden. Zoals de laatste jaren gebruikelijk is, zullen ook nu de aanmeldingen in volgorde van binnenkomst worden geboekt, daar de kazernes limieten stellen aan het aantal deelnemers. Het ligt niet in de bedoeling deze jaarlijkse reünie in tweeën te splitsen zoals in 1998 vanwege de vele organisatorische- en administratieve werkzaamheden daaraan verbonden.

Regiobijeenkomsten

In onze bestuursvergadering van eind januari wordt (werd) o.a. van gedachten gewisseld of en zoja, waar en wanneer regionale bijeenkomsten gehouden zullen worden, waarna leden in de desbetreffende regio daar bericht van krijgen. De regio Arnhem is wel de meest actieve, iedere tweede woensdag van de maand komt een enthousiaste groep leden bijeen in het KTOMM Bronbeek op hun 'soosmiddag'. Pogingen in het afgelopen jaar dergelijke middagen elders op poten te zetten liepen wegens onvoldoende belangstelling spaak. Mogelijk dit jaar een beter resultaat!

Th.J. Koning

Utrecht en 't Gooi

Secr. A.J.B. Martens
Chico Mendessz. 67
3573 AW Utrecht
Tel. 030-2716895

Weer een jaar voorbij en als secretaris wil ik namens het bestuur vooral een gezond 1999 toe wensen voor u en uw familie, alhoewel ik terdege besef dat dit niet voor iedereen is weggelegd. Regelmatig ga ik op bezoek bij

sobats in verzorgingshuizen of ziekenhuis. Dan bemerk je dat alles maar zeer betrekkelijk is, dus ook zij wensen we alle nodige sterkte toe. Ik weet dat de 'Sobat' door hen gespeld wordt. Terug kijkend op onze laatste bijeenkomst in de Korporaal van Opheusdenkazerne, is het toch geweldig dat dit allemaal kan. De commandant van de kazerne doet er van alles aan om het ons naar de zin te maken. Iedereen wordt ingeschakeld, zelfs het vervoer van de trein naar de kazerne wordt geregeld. Laten wij dit vooral niet uit het oog verliezen. De opkomst was deze keer bijzonder groot, zelfs meer dan zich hadden opgegeven. Het zorgde even voor problemen, maar alles is gelukkig tot een goed einde gebracht. Ik hoef niet uit te wijden hoe de dag is verlopen. Het was gezellig zo weer eens met z'n allen samen te zijn. Laten we dat in ere houden. Gaarne wijs ik u op de ingezonden copy, elders in dit nummer, van één onzer leden, een Nieuw-Guineaganger, waarvoor ik graag uw belangstelling vraag.

A.J.B. Martens.

De Veluwe

Secr. (Wvd) H.G. de Ruigt
Klein Haversteeg 27
6717 GZ Ede
Tel. 0318-690510

Op 26 november jl. kwamen we weer bij elkaar voor het eindejaars-diner in de Generaal Spoorakazerne te Ermelo. 110 Sobats met partners hadden gehoor gegeven aan de uitnodiging. Het was weer een echt gezellige dag waar een ieder met genoegen op terug kan zien. De heer Lentz gaf tijdens het koffiën borreluurtje een duidelijk verslag van de onderhandelingen met enkele kamerleden over de f. 1000,- t.b.v. hen die tot op heden daar niet voor in aanmerking komen. Het resultaat is (tot nog toe) dat er geen geld is. Het droevige is echter, dat er wel veel geld is voor aanschaf van peperdure versieringen (schilderijen). Om 14.00 uur werd aan het diner begonnen waar een ieder vol lof over was. Het was weer een heerlijke rijstmaaltijd, zeer goed verzorgd en alle lof voor het keukenpersoneel.

Na het diner nog een kop koffie en omstreeks 16.30 uur ging een ieder weer voldaan en tevreden huiswaarts.

Als u dit leest zijn we alweer een poosje in het nieuwe jaar. Nu nog even druk met het verzenden van de accept-giro's, dan de activiteiten op een laag pitje, doch niet lang, want op 6 januari 1999 hopen wij onze nieuwjaars-receptie te houden in het AMT te Stroe om 14.00 uur.

Eén van onze leden, Sobat Leenders, is een onderscheiding toegekend en hij heeft te kennen gegeven de uitreiking te doen plaatsvinden te midden van zijn VOMI-vrienden. Dit gaat hopelijk gebeuren tijdens onze bijeenkomst op 6 januari.

Rest mij nog namens het bestuur van VOMI-Veluwe u allen een gezond en voorspoedig 1999 toe te wensen.

H.W. van de Bospoort

Zeeland

Secr. J. Kloet

Laan van Berbestein 8
4451 AH Heinkenszand
Tel. 0113-561738.

Draaginsigne Gewonden

Vrijdag 20 oktober ontving dhr. Koch het Draaginsigne Gewonden. Deze uitreiking had plaats in het Stadskantoor te Goes uit handen van burgemeester Drs. v.d. Zaag. De heer Koch heeft in het voormalig Ned. Indië gediend bij de Huzaren van Boreel. Zijn psychische verwonding, na tal van traumatische gebeurtenissen, zijn van dien aard dat hij er nog dagelijks hinder van ondervindt. In aanwezigheid van zijn dochter en kleinkinderen werd de heer Koch door burgemeester Drs. v.d. Zaag de onderscheiding opgespeld.

In Memoriam

We hebben in de maand december afscheid moeten nemen van twee leden, nl. van A. Willemsse (2-14 R.I.) en van L. Fontelne (3-3 R.I.). Wij wensen nabestaanden de warmte en de liefde van hun naasten toe om dit verlies te dragen.

Indië-monument Veere

Donderdag 25 februari a.s. vindt de onthulling plaats van het Indië-mo-

nument. Het te onthullen monument is een uitbreiding van het oorlogsmonument 1940-1945 in Serooskerke, gemeente Veere. Ik raad alle belangstellenden aan de plaatselijke pers te volgen voor nadere mededelingen, die ik u momenteel niet kan geven.

Regio-bijeenkomsten

15 januari in Oostburg, 'De vier Emmers'
20 januari in Axel, 'De Kolenhof'
28 januari in Meliskerke, 'Ons huis'
3 februari in Burgh-Haamstede, 'De Molenberg'
9 februari in St. Maartensdijk, 'Haestinge'
16 februari in Goes, 'De Spinne'
Aanvang van alle bijeenkomsten 13.30 uur.

Wij hopen onze leden met echtgenote en/of partner te ontmoeten.

J. Kloet

Zuid-Holland Noord

Secr. J. Ausma

Liztstr. 117
2551 TC Den Haag
Tel. 070-3976413.

Op 17 november werd voor de eerste keer in Maasdijk onze regiobijeenkomst Westland gehouden en deze was zeer succesvol door de opkomst van ca. 150 sobats. Diverse films werden vertoond en de stemming was uitstekend. De volgende bijeenkomst is in Alphen a/d Rijn in gebouw 'De Bron', Troubadourweg 2 en wij verwachten weer een goede opkomst. Zaal open om 13.30 uur.

Op woensdagmiddag 24 februari zal de jaarlijkse bijeenkomst van regio 7 in Zoetermeer worden gehouden. Gezien de goede ervaring in 1998 wederom in de locatie van de schietvereniging Zoetermeer, gekoppeld aan een onderlinge schietwedstrijd met luchtdrukwapens. Wij roepen zoveel mogelijk sobats uit de regio en ook daarbuiten op, deze bijeenkomst te bezoeken. Ten eerste om wat bij te praten, maar ook om met elkaar te kunnen afspreken hoe wij als VOMI, mede op verzoek van de burgemeester van Zoetermeer en het herdenkingscomité 4 mei, zullen deelnemen aan deze gezamenlijke herdenking. Bij het tegenover het monument 40-45

gelegen gedenkteken 1945-1950, dat op 19 september jl. werd onthuld, kunnen wij met onze aanwezigheid respect betuigen aan de niet teruggekeerde sobats.

Voor de goede orde, het adres van de schietvereniging is Voorweg 54A, tel. 079-3514140. Het verenigingsgebouw is geopend vanaf 13.30 uur en de bijeenkomst zal duren tot ca. 17.00 uur. De Voorweg ligt pal achter het stadswinkelcentrum en is zowel met openbaar vervoer (NS sprinter en busstation Centrum West) en eigen vervoer met voldoende parkeerplaats op eigen terrein alsmede in de directe omgeving, gemakkelijk te bereiken. Eventuele informatie kunt u krijgen via tel.: 079-3311943; 079-3618063 en 079-3412102.

Op 24 maart zijn we weer bij elkaar in Delft in het gebouw van de Drumband onder het viaduct Buitenwatersloot. Zaal open om 13.30 uur.

In onze nieuwsbrief van november hebben we onze reisplannen voor 1999 vermeld. Bij voldoende belangstelling zijn er mogelijkheden naar Den Helder (Marine museum), Soesterberg en Amersfoort (Luchtmacht- en cavaleriemuseum), meerdaagse reizen naar Normandië en naar Bastogne/Verdun.

In het voorjaar plannen wij een ledenwerfactie, speciaal gericht op Den Haag. Dit is mede mogelijk door het adressenbestand dat wij van Noord-Brabant Oost, (de heer v.d. Ham) beschikbaar kregen.

J.W. de Jong

Zuid-Holland Zuid

Secr. A.G.J. Geurink

Oranjelaan 35
3311 DH Dordrecht
Tel. 078-6130160

Ledenvergadering 1999

De algemene ledenvergadering VOMI Zuid-Holland Zuid is vastgesteld op dinsdag 13 april a.s. en zal worden gehouden in Partycentrum Rustburcht, Strevelsweg 760, te Rotterdam (Verzamelgebouw Zuidplein). Zaal open: 13.30 uur. Aanvang: 14.00 uur. Noteer deze datum. Op uw komst wordt gerekend.

Agenda activiteiten

Woensdag 24 maart - Gouda
 Contactbijeenkomst in Hervormd Centrum 't Anker', Emmastr. 49, 2802 LA Gouda. Zaal open 13.00 uur. Aanvang: 13.30 uur. Sluiting 17.00 uur. Parkeerruimte aanwezig. Voor openbaar vervoer: bushalte zorgcentrum 'Korte Akker'.

Dinsdag 27 april - Zwijndrecht
 Contactbijeenkomst in zalencentrum 'De Vonkenberg'.
 Stoop van Zwijndrechtstr. 2, 3331 GV Zwijndrecht.
 Optreden van het harmonie-orkest SOREO (Senioren Orkest Rotterdam en Omstreken) als sluitstuk van het verenigingsjaar 1998 - 1999. Parkeren in de directe omgeving van 'De Vonkenberg' en bij het winkelcentrum 'De Passage', Burgemeester Jansenlaan.
 Zaal open: 13.00 uur,
 aanvang 13.30 uur.
 Sluiting 17.00 uur.

Excursie Marinierskazerne Doorn - 20/21 april
 Deze excursie is geheel volgeboekt. Gelieve dus geen aanmeldingen meer te doen.

Terugblik contactmiddag Schiedam
 Ondanks het probleem om locaties te vinden, die aan onze eisen voldoen, kan de bijeenkomst op 17 november jl. in Zalencentrum 'De Blauw Brug' te Schiedam geslaagd worden genoemd.
 175 belangstellenden waren naar Schiedam gekomen om de laatste contactbijeenkomst van 1998 bij te wonen. De middag werd muzikaal en vocaal opgeluisterd door zangeres Eveline van der Putte, begeleid door een toetsenist/zanger. In de pauze werd de gebruikelijke loterij gehouden. Teruggezien kan worden op een gezellige middag in een onderling goede sfeer.

Stand van zaken monumenten
 Onderhandelingen omtrent de plaatsing van een monument c.q. plaquette zijn gestart met de gemeenten Berkel en Rodenrijs, Bleiswijk, Middelharnis en Schiedam. Omtrent de resultaten volgen in de loop van 1999 nadere mededelingen.

H.C. Clasquin

Canada

Secr. D. Walinga
 12 Leacrest Street, Bramalea
 Ontario, L6S 3K6 Canada
 Tel. (905) 457-8782
 Fax. (905) 457-8929

Een feestelijke bijeenkomst
 In november 1998 hielden de Mariniers in Canada een speciale avond om hun 333e korpsverjaardag te vieren en nodigden ook het bestuur uit van de wapenbroeders-afdelingen Toronto en Hamilton en van VOMI Canada/USA.
 De drie presidenten en secr./penningm. (zie foto) vertegenwoordigden alle Nederlandse militairen, die dienst hebben gedaan in het Nederlandse leger in 1945 - 1950.

1998 is voor 'VOMI CANADA' een goed jaar geweest, het lidmaatschap is ongeveer gelijk gebleven met 400 leden in Canada en 25 in U.S.A.
 'Sobat' nr. 62 van december 1998 (450

stuks) zijn net voor de Kerst aangekomen en zijn vanaf het secretariaat verzonden aan de leden in Canada en Amerika.
 De plannen voor 1999 van VOMI-Canada worden besproken in onze gezamenlijke vergadering van VOMI-Canada - Districts-vertegenwoordigers Ontario op 17 maart 1999. In het district 13, Alberta (Calgary afd.), vertegenwoordigd door Bill Taman, is een fijne 'Kerst-lunch' gehouden en waar meer dan 58 sobats aanwezig waren.
 Zoals bekend zijn onze veteranen in Canada en U.S.A. vertegenwoordigd in verschillende verenigingen, nl. 'Royal Marine Corps', 'Wapenbroeders' en sinds 1993 'VOMI-CANADA'.
 Voor 1999 worden plannen gemaakt om samen te werken in speciale gelegenheden en besproken zal worden in een gezamenlijke gecombineerde bestuursvergadering.

Donald Walinga

Van links naar rechts:
 Mr. Ben Hendriks, Pres. 'Royal Neth. Marine Corps Association'.
 Mr. Tony v.d. Akker, Pres. 'Wapenbroeders' Can. Afd. Toronto.
 Mr. Chr. Kruter, Pres. 'Wapenbroeders' Can. Afd. Hamilton.
 Mr. D. Walinga, Secr./penningm. VOMI Canada en USA.

Sluitingsdata inzenden kopij:

Nr.: 64	22-02-1999	aprilnummer
Nr.: 65	26-04-1999	juninummer
Nr.: 66	28-06-1999	augustusnummer

Nieuwe leden sinds Sobat 62

Naam:	Woonplaats Land:	Dijk van Beckum S.F. van	Kubaard	Son T.H.W. van	Schiedam
Muller J.R.M.	's-Gravenzande	Vastbinder J.H.	Leeuwarden	Enckevoort H.J. van	Sevenum
Ouwehand W.H.	's-Gravenzande	Griff D. van der	Leeuwarden	Siegemma-Siegemma K.	Sint Annaporochie
Broek J.G. van der	Alkmaar	Moorel A.J. van	Lierop	Struabe F.	Sittard
Nuijen A.G.M.	Almelo	Houtvester C.W.	Lisse	Elnden A. v/d	Sameren
Ham F. v/d	Alphen a/d Rijn	Mieclo A. van	Maanhese	Lomans C.	Sameren
Es H. van	Amersfoort	Rijdelijk A.	Maandam	Verberns H.	Sameren
Heeren J.M.	Amsterdam	Straten J.C. van	Maandijk	Barendregt G.	Spijkenisse
Lof H.	Amsterdam	Mulder F.	Maaslois	Zwisten M.C. van	Spijkenisse
Voetthuisen P.	Amsterdam	Bastiaens A.G.	Maasticht	Bourtmans L.W.	Steenbergen
Kambeel W.C.	Arkel	Dorlo N.P.	Maasticht	Beurkens P.C.	Tegelen
Deksen J.A.	Arnhem	Ramaker Th.H.H.	Maasticht	Stakman J.	Teuringen
Schnittger A.	Arnhem	Reins H.	Marienheem	Corbey Chr.H.M.	Thorn
Boa H.A.	Assen	Vanbeek W.J.H.	Monster	Jacobs H.	Tilburg
Classens W.	Asten	Mijwaart P.L.	Nederhorst Den Berg	Man J. de	Tilburg
Longe C. de	Asten	Versmael H.	Nederweert	Pienburg L.	Tilburg
Verberns A.	Asten	Klerk C.J. de	Nieuw Vossemeer	Versteeg W.	Tilburg
Jansse J.	Axel	Heijkamp D.	Nieuwegein	Kersten J.P.	Utrecht
Smidt J.H.	Axel	Geens H.S.	Nijmegen	Kraan H.	Utrecht
Witte J.	Axel	Dries D. op den	Nijverdai	Langrak D.J.	Utrecht
Zel J. van der	Borneveld	Rodijk H.H.	Nijverdai	Steenberg E.P.	Utrecht
Van Wetten F.	Beuronstield QB	Van Mierlo W.	Roeth Queensland	Wendt Chr.F.	Utrecht
	R9W IR1 Canada		Australia	Essers A.	Valkenswaard
Koster L.B.	Beekum	Duijnhoven A. van	Nuenen	Keessel J. van	Valkenswaard
Mekenkamp J.G.C.	Bergoo	Lelts F.	Nuenen	Klomp C.	Valkenswaard
Broeren C.A.	Bergen op Zoom	Vrooman L.	Nuenen	Martens M.	Valkenswaard
Appeloo J.	Berkel on Rodaarijs	Schepens J.	Oirschot	Oomen J.	Valkenswaard
Booij G. van	Berkel-Enschot	Begeman G.	Orman	Swart W.J. de	Valkenswaard
Graaf J. van der	Berlikum	Panzan J.J. van	Poeldijk	Callaars-Vogels T.	Veghel
Lieshout J. van	Beet	Londen G. van der	Poppel België	Stevens H.	Veldhoven
Vanderink L.	Budel	Wit P.A.M. de	Pannerend	Molles H.	Veldhoven
Schild D.	Corwall Ont. K9F 1B2	Hogeman G.H.J.	Raalte	Hauvalmans C.G.	Venlo
	Canada	Rosenbrand A.J.	Roamsdonkvoort	Holla W.J.L.	Venlo
Eljzen H. van	De Lier	Storbeem W.	Roden	Levering A.W.	Venlo
Loorwan M.A. van	Dalft	Puistens P.	Roosteren	Verchuren A.C.	Vicardingen
Vorstenbosch N.	Den Bosch	Teulings M.	Rosmalen	Schrijen J.G.J.	Voesendaal
Altvoort E.H. van	Den Haag	Veretappen J.	Rosmalen	Meljing J.	Vries
Beggenburg J.J.	Den Haag	Oullasloger N.H.	Rotterdam	Bruyn Gerhard de	Wassenaar
Willegensburg E.P.H.	Den Haag	Hagendoen M.	Rotterdam	Dialeman J.W.	Waterlandkerkje
Tomassen J.W.	Duivendrecht	Moet C. van der	Rotterdam	Bussel H.A. van	Weert
Startag J.G.	Duivendrecht	Panselle M.	Rotterdam	Bodemakers C.S.	Weert
Bruggink H.W.	Drunen	Riem-Hofman W.	Rotterdam	Vlaasak A.H.M.	Weert
Damers N.	Ede	Vinke A.M.	Rotterdam	Weekes J.H.K.	Weert
Gerritsen J.W.	Ede	Hummel A.	Schagenbrug	Audenaerd A.P.	Westdorpe
Hoevelaken J.	Ede	Kok J.J.	Schiedam	Hauskes H.J.	Westervoort
Kleyn H. de	Ede	Korpel W.	Schiedam	Shawell-Manné M.	Westnalle België
Schunman J.	Ede	Flaggenberg H.	Schiedam	Giegmans P.J.A.	Wijchen
Vlaet J. van	Ede	Prain J.G.	Schiedam	Swijman A.K.	Wolvega
Wansink H.J.	Eibergoit			Ham J.W. van	Zegge
Schouten J.	Eindhoven			Verbeek J.A.	Zoetermeer
Verdank A.	Eindhoven			Krauke E.	Zwolle
Moulenkamp G.	Enschede			Sonneman C.H.	Zwolle
Vorstenbosch A. v/d	Esp				
Vissers A.	Esch				
Heuvel W. v/d	Geldrop				
Kan J.H.B. van	Gelsem				
Hoek C.A.	Goos				
Olmans H.	Goos				
Donders A.W.	Gronsveld				
Hedeker P.K.J.	Hartlem				
Kaasstra F.	Hardewijk				
Meljde G.J. van de	Heeslum				
America P.	Heerlen				
Gerritsma C.	Heino				
Vanninckx W.	Helvoirt				
Harberink A.H.M.	Heugelo				
Wever J.A.M.	Heerwijn				
Blokker L.	Hillegom				
Feenstra T.K.	Hilversum				
Weerd J. de	Hilversum				
Woude K. v/d	Hilversum				
Boer G. de	Hoogeveen				
Otten I.	Hoogeveen				
Tholen B.	Hoogeveen				
Speelman H.	Hoogvliet				
Leest H.B. van	Kampen				
Polderman L.	Kapelle				
Filius D.N.	Kerk Avenstath				
Martens J.	Kerkrade				
Meants G.	Keekrade				
Jagt J.	Klantenveen				
Alloewijn P.A.	Krubbedijke				
Schuld J.H.	Krubbenburg				

DIENST
VAN HET
KOMMUNIKATIEBUREAU

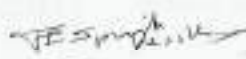
AN/99/25

Datum: 8 januari 1999

Seer geachte Heer Bridié,

Narens Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Julianna dank ik de Vereniging Oud Militairen Indiëgangers voor de bloemengroet.

Met de meeste hoogachting,
De Particulier Secretaresse van
Hare Koninklijke Hoogheid
Prinses Julianna,

F.E. Spruit-Kessier

ORLOGSGRAVENSTICHTING
 BESCHERMVROUWE H.M. DE KONINGIN
 ERE-VOORZITTER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

**Bloemleggingen en graffoto's
 (Verre Oosten)**

Door tussenkomst van de Oorlogsgravenstichting is het mogelijk om bij graven van Nederlandse oorlogsslachtoffers in het Verre Oosten bloemen te plaatsen.

Voor Thailand kunnen uitsluitend eenvoudige bloemstukjes worden besteld. De kosten bedragen f 10,- inclusief een foto.

Bestellingen dienen uiterlijk **8 weken** voor de gewenste uitvoeringsdatum in ons bezit te zijn.
 De eenvoudigste wijze van bestellen is per giro, onder vermelding van: naam overledene, het Ereveld en de gewenste datum.
 Voor **Hong Kong, Singapore en Ambon** gelden aparte voorwaarden waarover desgewenst nadere inlichtingen worden verstrekt.

In Indonesië werden in 1986 1323 bloemleggingen uitgevoerd en werden namens diverse verenigingen en comités 377 kransen gelogd.
 Op verzoek van nabestaanden werden 1033 graffoto's verstrekt.
 Op de erevelden in Thailand werden 162 bloemstukjes en 2 kransen geplaatst.

De kosten van een bloemlegging in Indonesië bedragen voor:
 Type A: Bloemstukje van orchideetype Douglas/Vanda, hoog model, prijs zonder foto f 10,-, idem met foto f 12,50. Type B: Andere soorten bloemen niet zijnde orchideeën, prijs zonder foto f 10,-, idem met foto f 12,50. Type C: Bloemstukje van Bangkok orchideeën, laag model, prijs zonder foto f 10,-, idem met foto f 12,50. Type K30: Kransje 30 cm, prijs zonder foto f 15,-, idem met foto f 17,50. Soort bloemen wordt in overleg met de plaatselijke bloemist bepaald. Type K75: Krans met foto f 50,-, inclusief rood-wit-blauw lint, met tekst. Deze krans is niet bestemd voor een individueel graf, maar voor kranslegging bij een van de monumenten op de erevelden (oranje gladiolen of witte bloemen).

Kleurenfoto's van Erevelden
 Overzichtsfoto's van Erevelden in Europa en het Verre Oosten kunnen per giro of telefonisch worden besteld. De prijs voor een foto in het formaat 18 x 24 cm bedraagt f 15,- inclusief porto.

Wie nadere inlichtingen wenst kan zich richten tot de

ORLOGSGRAVENSTICHTING
 Zeestraat 85, 2518 AA 's-Gravenhage
 Postbus 85981 - 2508 CH 's-Gravenhage
 Telefoon 07 03 63 34 34 - Giro 401.000

SOCIALE COMMISSIE - V.O.M.I.

V.O.M.I.

toko

Fonds Sociale Zorg

*Met herkenning begint erkenning !
 Met meer leden meer kracht !*

fonds
sociale
zorg

sociale
V.O.M.I.

Draag ons borstembleem en onze stropdas bij alle officiële V.O.M.I. gelegenheden !
 Plak onze V.O.M.I. stickers op de achterraut van uw auto !
 U kunt ze bestellen bij de penningmeester van uw vereniging.

V.O.M.I. borstembleem	f 12,50	
V.O.M.I. stropdas donkerrood	f 22,00	
V.O.M.I. stropdas donkerblauw	f 22,00	
V.O.M.I. stickers	f 1,00	
V.O.M.I. kerst- en nieuwjaarskaarten, 25 stuks	f 10,00	portvrij
V.O.M.I. sleutelhangers	f 6,00	
V.O.M.I. rollerpennen	f 1,50	
V.O.M.I. ballpoints	f 1,00	
V.O.M.I. demobilisatiespeldje met sureté verguld	f 12,50	portvrij
V.O.M.I. OVW-speldje met sureté verguld	f 12,50	portvrij
V.O.M.I. wapenschild mahonie met spuitgietwerk plastic	f 30,00	
V.O.M.I. herenhorloge titanium plated met roestvrijstalen bandje	f 65,00	
V.O.M.I. drink mok	f 10,00	
V.O.M.I. button	f 1,50	

U kunt de artikelen ook bestellen bij de
Beheerders van het Fonds Sociale Zorg:

**Leen van Eijk, Oost Kanaalweg 12A, 2461 EP
 Ter Aar, Tel. 0172 - 602705, Postgiro 6131844**

**Tjibbe J. Gastra, A. van Heusdenstraat 15,
 2461 VJ Ter Aar, Tel. 0172 - 602452**

Ook hier wordt minimaal **f 2,50** extra in rekening gebracht voor verzending en porto.

N.B. alle prijzen zijn per stuk en bij iedere bestelling wordt minimaal f 2,50 extra berekend voor verzending en porto

POSTZEGELS / TELEFOONKAARTEN

Postzegels, gebruikt of ongebruikt, binnen- of buitenland, alsmede telefoonkaarten en sigarenbandjes, bewaar ze en stuur ze naar: **Jaap J.C. Stramrood, Binnenhof 36, 6715 DP Ede, Tel. 0318 - 638160**
 De opbrengst komt volledig ten goede van het **Fonds Sociale Zorg V.O.M.I. - Nederland.**

V.B.